
Onderwerp	Beleidsplan Evaluatie en herijking aanpak van armoede en schulden 2024-2027		
------------------	---	--	--

Zaaknummer	Z23000743	Teammanager	Chantal Strous
B & W datum	28 maart 2023	Afdeling/Team	Maatschappelijke Ontwikkeling
Naam steller	Ilse Veugen	Portefeuillehouder	Martin Leenders

Besproken met portefeuillehouder

Ja, met Martin Leenders op 20 maart 2023

Openbaarheid

Ja, na informeren betrokkenen per 31 maart 2023.

Bevoegd orgaan

Raad

Ter bespreking aanbieden aan Commissie Leven van 20 april 2023 en Raad van 9 mei 2023.

ADVIES

1. In te stemmen met de volgende wijzigingen van de minimaregelingen met terugwerkende kracht per 1 januari 2023:
 - Automatische toekenning van het meedoenbudget aan bijstandsklanten en hun kinderen
 - Verhoging van de inkomensgrens van Stichting naar Leergeld Venray van 120% naar 130%
 - Verhoging van de inkomensgrens van het meedoenbudget voor volwassenen en kinderen van 110% naar 130%en deze ten laste te brengen van de middelen energietoeslag 2023.

De gemeenteraad voor te stellen:

2. Om het Beleidsplan Aanpak van armoede en schulden 2024-2027 als beschreven in hoofdstuk 4 van het beleidsplan (bijlage 1) vast te stellen.
3. Hiervoor vanaf 2024 een aanvullend budget van € 404.000 ter beschikking te stellen en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.

Inleiding

Op 17 december 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Beleidsplan De volgende stap in de aanpak van armoede 2020-2022. Dit huidige beleidsplan voor de aanpak van armoede en schulden is geëvalueerd. We hebben de aandachtspunten uit de evaluatie, huidige ontwikkelingen en inzichten meegenomen in onze voorgestelde aanpak van armoede en schulden 2024-2027. Met deze adviesnota wordt voorgesteld om in te stemmen met wijziging van enkele minimaregelingen en de herijkte aanpak van armoede en schulden aan de gemeenteraad ter vaststelling voor te leggen. Aanvullend wordt verzocht om extra financiële middelen vanaf 2024 en verder beschikbaar te stellen, om de doelen zoals geformuleerd in de herijking te kunnen behalen.

Beoogd resultaat

We willen inwoners met (problematische) schulden, in armoede en/of een laag inkomen zo goed mogelijk ondersteunen bij het meedoen in de samenleving.

Argumenten

1.1 We willen meer inwoners met een laag inkomen en/of in armoede ondersteunen in het meedoen.

Door het automatisch toekennen van regelingen aan inwoners waarvan we weten dat ze in aanmerking komen, vergroten we het bereik onder inwoners met een laag inkomen en/of in armoede. Hetzelfde effect heeft het ophogen van de inkomensgrenzen van stichting Leergeld en het meedoenbudget voor volwassenen en kinderen. Hiermee zetten we in op participatie van kwetsbare inwoners.

1.2 Deze wijzigingen hebben een positief effect op de armoedeval.

In het huidige complexe stelsel dat Nederland kent, zal de armoedeval blijven bestaan. Als gemeente kunnen we door differentiatie in inkomensgrenzen van de verschillende minimaregelingen de armoedeval verzachten. We vergroten met deze wijzigingen de differentiatie in inkomensgrenzen en zien dat deze wijzigingen een verzachtend effect hebben op de armoedeval in de verschillende gezinssituaties.

1.3 Voor extra bestedingen in 2023 heeft de gemeente resterende middelen energietoeslag.

De beschikbare middelen voor de energietoeslag, mits de resterende middelen energietoeslag 2022 met vaststelling van de jaarrekening worden overgeheveld naar 2023, zullen in 2023 niet volledig worden benut. Hierdoor is er ruimte om deze in te zetten voor de wijzigingen die met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 kunnen worden doorgevoerd. Het gaat om de volgende wijzigingen: de ambtshalve toekenning van de individuele inkomenstoelage en meedoenbudget aan bijstandsklanten en hun kinderen, de verhoging van de inkomensgrenzen van stichting Leergeld Venray en het meedoenbudget voor volwassenen en kinderen naar 130%. Hiermee komen deze middelen alsnog ten goede van inwoners met een laag inkomen.

2.1 We voldoen hiermee aan onze wettelijke verplichting om richting te geven aan de integrale schuldhulpverlening.

In artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is bepaald dat de gemeenteraad voor een periode van ten hoogste vier jaren een plan vaststelt waarin de hoofdzaken betreffende de

integrale schuldhulpverlening en het voorkomen dat inwoners schulden aangaan, zijn vastgelegd. Met deze herijking geven we invulling aan deze wettelijke verplichting.

2.2 De herijkte beoogde effecten en doelstellingen doen recht aan de ontwikkelingen die we zien en waar we invloed op willen uitoefenen.

Per bouwsteen geven we in de bijgevoegde evaluatie een korte toelichting op de ontwikkelingen, behaalde resultaten en aandachtspunten voor de toekomst. Rekening houdende met deze aandachtspunten alsook huidige ontwikkelingen en inzichten zijn opnieuw de effecten van de verschillende bouwstenen geformuleerd:

- **Omgeving:** onze inwoners hebben toegang tot, inzicht in en ondersteuning bij het meedoen.
We stimuleren het gebruik van minimaregelingen, gaan niet-gebruik en onderbenutting tegen, ontwikkelen één regeling voor meedoen, sport en cultuur voor volwassenen en kinderen en intensiveren de samenwerking met partners.
- **Vangnet:** onze inwoners met (problematische) schulden, een laag inkomen en/of in armoede hebben een vangnet.
We wijzigen enkele minimaregelingen met ambtshalve toekenningen aan bijstandsklanten, verhoging van de inkomensgrenzen en hoogte van een regeling, we vereenvoudigen en digitaliseren aanvraag- en behandelprocedures en schaffen de eigen bijdrage budgetbeheer af.
- **Houding & gedrag:** onze uitvoerende medewerkers werken vanuit het perspectief van onze inwoner.
We werken aan de hand van de Omgekeerde Toets, behorend bij de Omgekeerde Verordening.
- **Communicatie:** onze inwoners zijn geïnformeerd over de mogelijke dienstverlening en ondersteuning daarbij.
We variëren in onze communicatie, mede afhankelijk van de specifieke doelgroep en betrekken hier ook netwerkpartners bij om meer inwoners te bereiken.
- **Financiën:** we zien een verschuiving van Vangnet naar Omgeving in de verhouding waarin het budget wordt besteed.
De verschuiving van de besteding van onze middelen van Vangnet naar Omgeving gaat door.

Per effect is in het beleidsplan verder aangegeven hoe we deze doelen denken te realiseren en welke indicatoren daarbij van belang zijn. Deze gaan we de komende jaren monitoren.

2.3 Dit voorstel draagt bij aan de toekomstvisie 2030 'Venray loopt voorop' en de kadernota Sociaal Domein.

Met dit voorstel wordt bijgedragen aan ambitie 1 van de toekomstvisie: in het Venray van 2030 zijn inwoners, hun netwerken, culturen en voorzieningen met elkaar verbonden, zodat iedereen kan meedoen. De kadernota sociaal domein heeft als belangrijkste bouwsteen het versterken van de omgeving van onze inwoners. Het investeren in het kunnen meedoen van zowel kinderen als volwassenen en het versterken van de samenwerking met partijen om ondersteuning te bieden aan inwoners draagt bij aan de toekomstvisie en de kadernota Sociaal Domein.

2.4 De Adviesraad Sociaal Domein onderschrijft de herijkte aanpak.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 17 maart 2023 een advies gebracht over het voorliggende beleidsplan. Dit advies treft u als bijlage 2 aan, evenals de reactie op het advies van het college (bijlage 3).

3.1 Het huidige armoede- en schuldenbudget is niet toereikend voor de financiële gevolgen van de structurele wijzigingen van de minimaregelingen.

De structurele wijzigingen van de minimaregelingen brengen naar verwachting vanaf 2024 ca. € 404.000,- aan extra bestedingen met zich mee. Dit is exclusief jaarlijkse indexatie. Hiervoor is het huidige armoede- en schuldenbudget niet toereikend.

3.2 Het nu ter beschikking stellen van de extra financiële middelen maakt het mogelijk om wijzigingen in 2023 door te voeren.

We willen waar mogelijk graag de wijzigingen in 2023 al doorvoeren, zodat we meer inwoners tijdens de huidige hoge inflatie tegemoet kunnen komen. Zonder de instemming van financiële dekking is het niet mogelijk om hier al uitvoering aan te geven en kunnen de wijzigingen pas op z'n vroegst per 1 januari 2025, na vaststelling van de begroting 2025, doorgevoerd worden.

Kanttekeningen of risico's

Actieplan Geldzorgen, armoede en schulden

Het Rijk heeft met het Actieplan Geldzorgen, armoede en schulden meer dan 40 maatregelen aangekondigd. Deze maatregelen lijken grotendeels goed aan te sluiten bij de richting in ons lokale armoedebeleid, maar de mogelijkheid bestaat dat het Rijk op sommige punten zal afwijken. Bij de uitvoering van het lokale armoedebeleid houden we hier oog voor en zullen we per punt bekijken hoe wij hier als gemeente Venray mee omgaan.

Ambtshalve verstrekking meedoenbudget

Op dit moment dienen inwoners bij de aanvraag van het meedoenbudget aan te geven waarvoor zij het meedoenbudget inzetten. Bij de ambtshalve verstrekking aan bijstandsklanten bestaat het risico dat er inwoners het meedoenbudget ontvangen die dit budget niet wensen te ontvangen dan wel niet besteden aan 'meedoen'. Dit risico is eerder al erkend en heeft er mede toe geleid dat we een alternatief voor het meedoenbudget willen ontwikkelen. In het voorliggende herijkte beleid ondervangen we dit risico door hier rekening mee te houden bij de ontwikkeling van één meedoenregeling.

Financiële gevolgen minimaregelingen

De minimaregelingen kennen een open-einde karakter, wat betekent dat het budget het aantal aanvragen volgt. Er is geen budgetplafond. Met dit herijkte beleid wordt ingezet op vergroting van het bereik waardoor het aannemelijk is dat de kosten de komende jaren zullen stijgen. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van één meedoenregeling en toepassing van de Omgekeerde Toets op dit moment nog onbekend. Het aantal aanvragen wordt periodiek gemonitord, en indien het budget niet langer toereikend is wordt dit via de reguliere P&C-cyclus opgepakt.

Communicatie

Na de collegebehandeling informeren we onze inwoners via een persbericht over de voorgestelde wijzigingen. Na de raadsbehandeling informeren we onze inwoners via een persbericht over de plannen voor de herijkte aanpak. Ook communiceren we via de gemeentelijke kanalen.

De partners worden meegenomen tijdens een netwerksessie op 16 mei 2023 alsook actief betrokken bij concrete acties.

Financiële gevolgen

Om de doelen zoals vastgelegd in de verschillende bouwstenen te behalen is het huidige beschikbare budget niet voldoende. Het onderstaande overzicht geeft een indicatie van het extra benodigde budget voor de komende jaren:

2023: € 313.000*

2024: € 404.000**

2025: € 414.000

2026: € 422.000

2027: € 430.000

2028: € 438.000

*er is rekening gehouden met de volgende wijzigingen met terugwerkende kracht per 1 januari

2023: automatische toekenning individuele inkomenstoelage en meedoenbudget aan bijstandsklanten en hun kinderen, verhoging van de inkomensgrenzen van stichting Leergeld Venray en het meedoenbudget voor volwassenen en kinderen.

**er is rekening gehouden met de volgende aanvullende wijziging vanaf 1 januari 2024: verhoging van het meedoenbudget voor volwassenen naar € 200.

De huidige ontwikkelingen laten zien dat er vanuit het Rijk aanvullende middelen beschikbaar komen voor:

- De uitvoering en verdere intensivering van Vroegsignalering
- Het verbeteren van de schuldhulpverlening aan zelfstandig ondernemers
- Het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Op dit moment is nog onbekend welke financiële middelen dit concreet voor de gemeente Venray zijn. Als deze middelen bekend zijn, zullen we via de reguliere P&C-cyclus bekijken in hoeverre de inzet van deze middelen noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het beleidsplan.

De voorgestelde wijzigingen van de minimaregelingen betekenen voor 2023 een aanvullende kostenpost van € 313.000, wat uit de resterende middelen voor de energietoelage betaald kan worden. Dit wordt meegenomen bij de 1^e berap 2023 en betreft een budgettaire neutrale wijziging binnen de begroting. Voor 2024 en verder wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om extra financiële middelen ter beschikking te stellen en deze ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.

Vervolgtraject besluitvorming

Om de doelen uit deze nota te behalen moeten verschillende regelgeving, zoals de verordening en beleidsregels, worden aangepast. Hiervoor wordt een apart besluitvormingstraject gevolgd.

Evaluatie

In samenwerking met onze partners zetten we de uitvoering voort en maken afspraken over nieuwe beleidsonderdelen. De voortgang wordt gevolgd aan de hand van de monitoring van de indicatoren.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd middels de raadsmonitor Sociaal Domein. Als ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, wordt de gemeenteraad tussentijds op de hoogte gehouden.

Bijlagen

1. Beleidsplan Aanpak van armoede en schulden 2024-2027
2. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein
3. Reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein
4. Persbericht
5. Raadsvoorstel evaluatie en herijking armoede- en schuldenbeleid
6. Raadsbesluit evaluatie en herijking armoede- en schuldenbeleid

Naslagwerk

- Beleidsplan De volgende stap in de aanpak van armoede 2020-2022

HERIJKING

Aanpak van
armoede en schulden
2024-2027

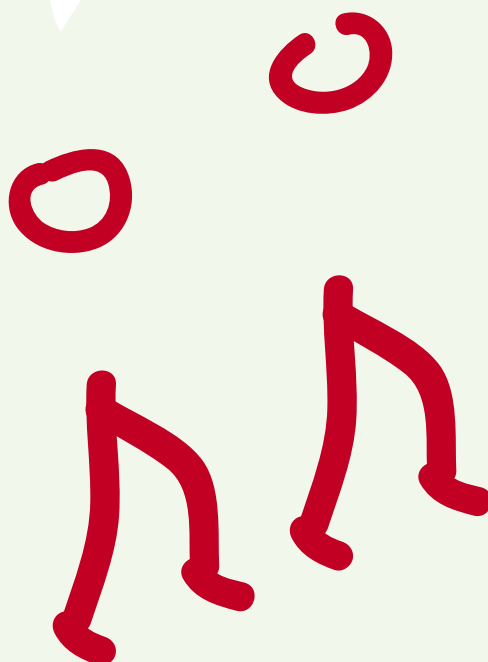
EVALUATIE

De volgende stap
in de aanpak van
armoede en schulden
2020-2022

DE
VOLGENDE
STAP

**AANDACHT VOOR
ARMOEDE EN SCHULDEN
IS BELANGRIJKER DAN
OOIT.**

**OOK IN ONZE
GEMEENTE.**

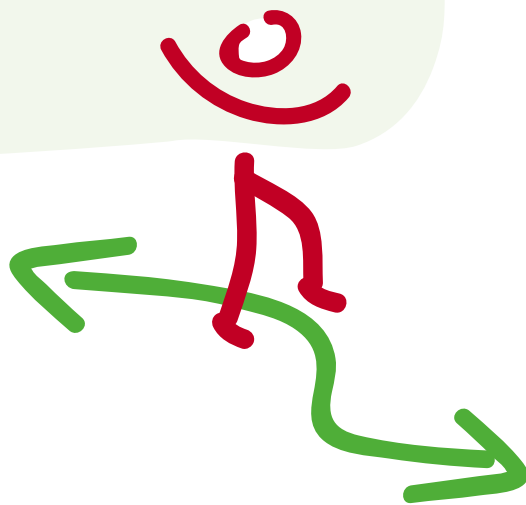

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	6
Wat hebben we gedaan?	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Omgeving	8
2.3 Vangnet	11
2.4 Houding & gedrag	14
2.5 Communicatie	16
2.6 Financiën	17
Wat speelt er?	
Relevante ontwikkelingen	18
Wat gaan we doen?	20
4.1 Algemeen	20
4.2 Omgeving	22
4.3 Vangnet	23
4.4 Houding & gedrag	24
4.5 Communicatie	25
4.6 Financiën	25
Bijlage 1	
Verklarende begrippen	28
Bijlage 2	
Literatuurlijst	31

**IEDEREEN KAN
NAAR VERMOGEN
MEEDOEN IN
DE SAMENLEVING.
DAAR GAAN WE VOOR.**

BESTE LEZER.

Aandacht voor armoede en schulden is belangrijker dan ooit. Ook hier in onze gemeente. De afgelopen jaren zaten vol uitdagingen: de coronacrisis, energiecrisis en de landelijke discussie over de bestaanszekerheid. Moeilijke onderwerpen met een grote impact voor ons allemaal. Maar voor sommige mensen zijn de gevolgen net iets meer voelbaar, bijvoorbeeld als je te maken hebt met financiële onzekerheden. Het waarborgen van bestaanszekerheid is een taak van de Rijksoverheid. Als lokale overheid is onze invloed dan ook beperkt. Maar we zijn er voor onze inwoners, ook of juist zeker in tijden als deze. Voor u ligt de evaluatie en herijking van onze lokale aanpak van armoede en schulden.

Het armoede- en schuldenbeleid is één van de speerpunten binnen het samenwerkingsakkoord 2022 – 2026, genaamd 'Bouwen aan vertrouwen'¹. En die titel nemen we letterlijk: onze inwoners staan voorop in alles wat wij doen. Zonder uitzonderingen. Ons doel is dat iedereen hier in onze gemeente naar vermogen mee kan doen in de samenleving. Niet meedoen vanwege financiële belemmeringen is geen optie. Dit komt overeen met het uitgangspunt van de Kadernota Sociaal Domein.

Maar wat betekent dit nu concreet? Vanuit de samenwerkende partijen zijn de volgende punten meegegeven:

- Zorg voor voldoende aandacht voor de actualiteit en nieuwe ontwikkelingen op gemeentelijk en landelijk niveau;
- Bekijk inclusie en preventie als belangrijke uitgangspunten. Iedereen moet de financiële middelen hebben om aan activiteiten (sport, spel, cultuur, recreatie) mee te kunnen doen;
- Onderzoek de Venrayse armoedegrens en bekijk de opties om de zogenoemde armoedeval te voorkomen;
- Houd in je achterhoofd: betaalde arbeid moet blijven lonen;
- Zorg voor speciale aandacht voor kinderen die in armoede opgroeien.

In dit document kijken we terug op de afgelopen jaren, op alles wat we ondanks alle uitdagingen, samen hebben bereikt. Om vervolgens vooruit te blikken: we kijken hoe we deze positieve ontwikkelingen voortzetten en welke nieuwe ontwikkelingen we starten. Ons doel is en blijft: een structurele aanpak van armoede en schulden.

Dat verdient iedere inwoner van Venray.

Martin Leenders
Wethouder Sociaal Domein

1. Gemeente Venray, 30 mei 2022 - Samenwerkingsakkoord 2022-2026 Bouwen aan vertrouwen.

Inleiding

Op 15 december 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de nota evaluatie en de volgende stap in de aanpak van armoede en schulden 2020-2022.² Dit huidige beleidsplan voor de aanpak van schulden armoedebestrijding loopt af. Dat betekent dat het tijd is om de huidige aanpak te evalueren, van de evaluatie te leren, huidige ontwikkelingen en inzichten mee te nemen en het beleid door te ontwikkelen.

Terugblik huidig beleid

De nota 'de volgende stap in de aanpak van armoede en schulden 2020-2022' is opgebouwd aan de hand van de 5 bouwstenen uit de kadernota Sociaal Domein. Per bouwsteen zijn de gewenste effecten benoemd:

- **Omgeving:** we versterken het netwerk voor de aanpak van armoede.
- **Vangnet:** we bieden een vangnet voor inwoners met problematische schulden, een laag inkomen en/of in armoede.
- **Houding & Gedrag:** we bieden een stress-sensitieve schulddienstverlening aan onze inwoners en onze uitvoerende medewerkers beschikken over een pallet van mogelijkheden voor het bieden van maatwerk via de bijzondere bijstand.
- **Communicatie:** we trachten het taboe op armoede en schulden te doorbreken.
- **Financiën:** de aanpak van armoede en schulden past binnen het beschikbare budget.

Per effect zijn doelen geformuleerd, is aangegeven hoe we denken deze doelen te realiseren en aan de hand van welke indicatoren we dit kunnen beoordelen.

Voor de evaluatie van deze nota hebben we gebruik gemaakt van verschillende bronnen. We zijn gestart met het verzamelen van data uit onze interne systemen, de benchmark Armoede & Schulden, cijfers van netwerkpartners en een enquête onder bewindvoerders aangesloten bij het convenant. We hebben vervolgens samen met uitvoerende medewerkers, adviesraad, schil van de adviesraad, netwerkpartners en gemeenteraad tijdens enkele sessies stilgestaan bij deze data en daarbij ook gekeken naar de gemeentelijke en gezamenlijke rol.

Ontwikkelingen

Door ontwikkelingen is er de afgelopen jaren toegenomen aandacht voor armoede en schulden. Dit is onder andere terug te zien in tal van landelijke initiatieven. We staan stil bij actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op ons lokale armoede en schuldenbeleid.

Vooruitblik herijkte beleid

We hebben aan de hand van de aandachtspunten uit de evaluatie, ontwikkelingen en inzichten opnieuw per bouwsteen de doelen voor de komende jaren bepaald. We hebben aangegeven hoe we deze doelen denken te realiseren en welke indicatoren daarbij van belang zijn. Deze gaan we de komende jaren monitoren.

Een begrippenlijst is opgenomen als bijlage 1 bij deze nota. Woorden met een * erachter zijn opgenomen in deze lijst. In bijlage 2 is een literatuurlijst opgenomen.

2. Gemeente Venray, 15 december 2019 - *Nota De volgende stap in de aanpak van armoede 2020-2022*.

2. Wat hebben we gedaan?

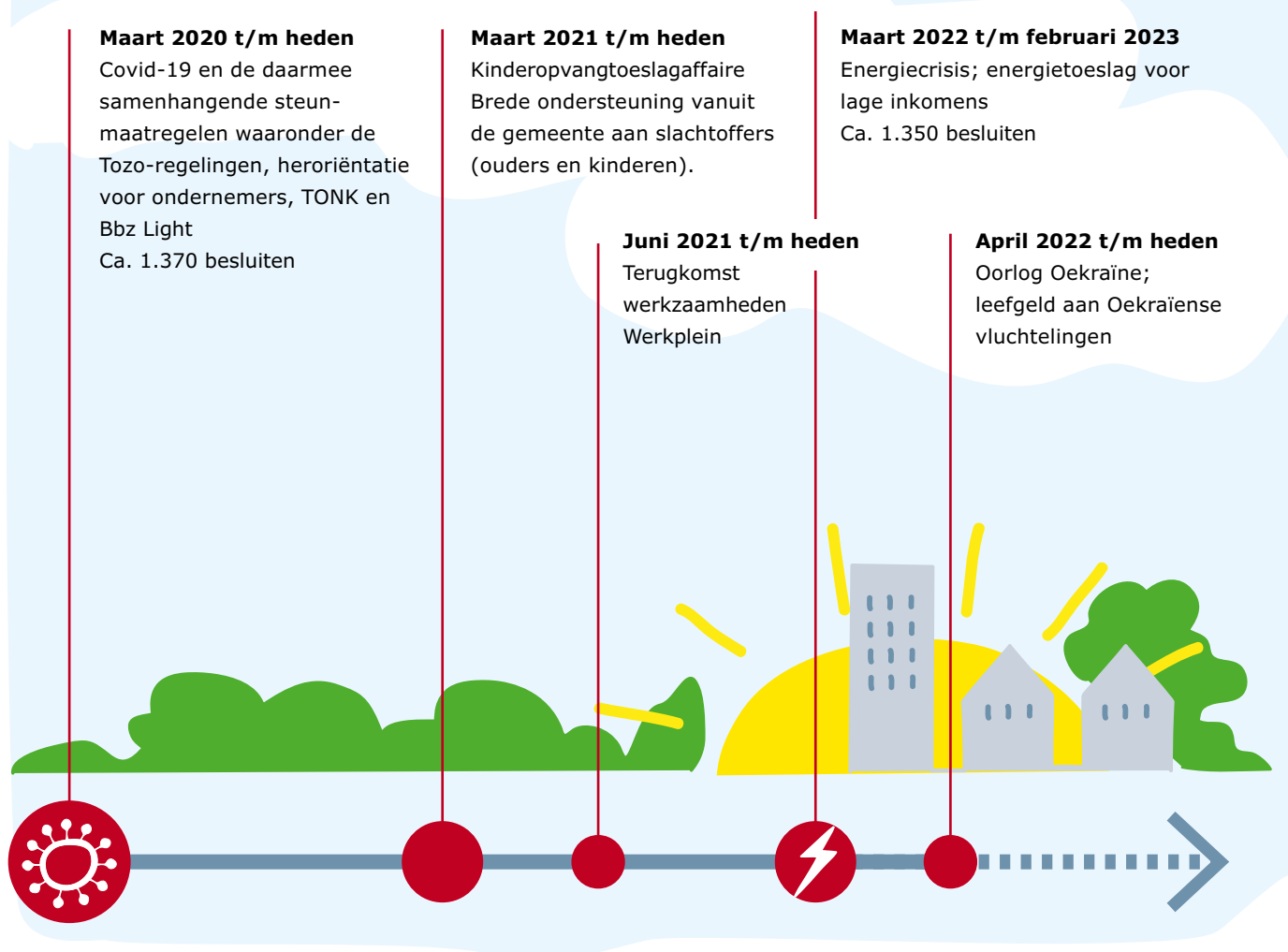
Gedurende de looptijd van deze nota zijn we geconfronteerd met een aantal crisissen. Deze zijn van invloed geweest op de uitvoering van deze aanpak. We starten met het benoemen van deze (externe) factoren. Vervolgens geven we per bouwsteen aan of de doelen en het effect zijn behaald aan de hand van de indicatoren en doorlopen ontwikkelingen. Het stoplicht is een indicator voor de mate waarin we iets behaald hebben. Ook geven we telkens aan wat er beter kan en/of waar we kansen zien. Dit nemen we mee bij de herijking van het beleid.

2.1 Algemeen

Na de vaststelling van de armoedenota in december 2019 zijn verschillende (externe) factoren van invloed geweest op de uitvoering van deze nota en realisatie van de beoogde doelen en effecten. In onderstaande grafiek is aangegeven welke factoren dat zijn.

In de afgelopen jaren is door de Rijksoverheid, in samenwerking met gemeenten, maatschappelijke organisaties en andere partijen, aan de hand van verschillende maatregelen ingezet op het terugdringen van armoede en schuldenproblematiek:

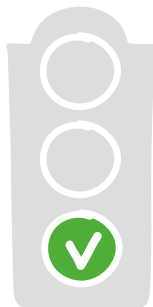
- Brede Schuldenaanpak
- Ambities aanpak kinderarmoede
- Meer focus op effectiviteit, met aandacht voor preventie en vanuit de inwoner kijken
- Herstel van vertrouwen (toeslagenaffaire)

2.2 Omgeving

Effect

We versterken het netwerk voor de aanpak van armoede.

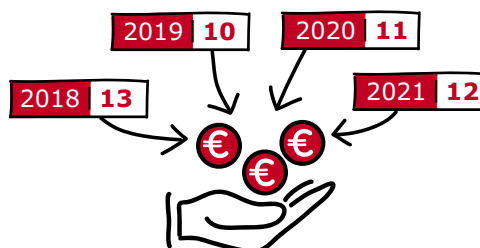
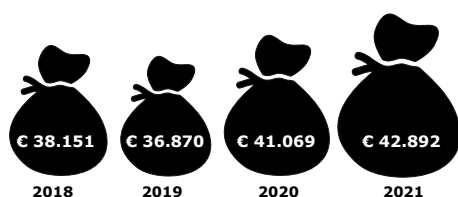

Doelen

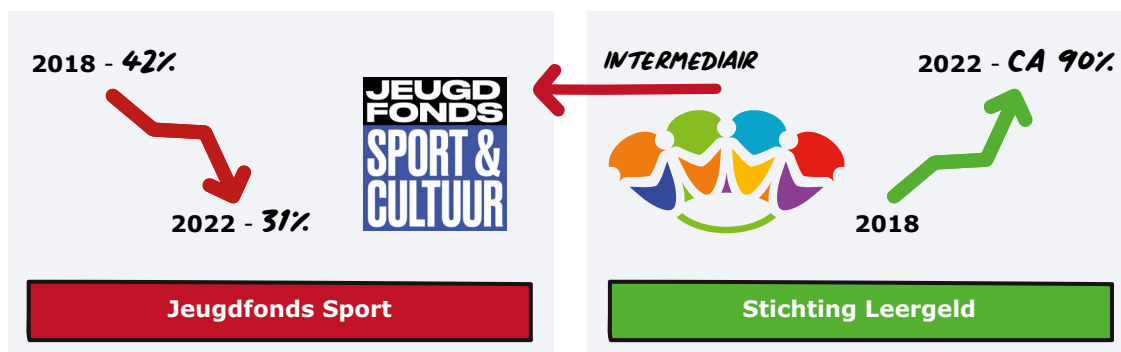
- Inwoners met een laag inkomen en/of in armoede doen mee en hebben toegang tot activiteiten die bijdragen aan participatie.
- Een optimaal gebruik van regelingen/diensten voor inwoners met een laag inkomen en/of in armoede.
- Inwoners met schulden en/of in armoede zijn eerder in beeld.

Indicatoren

Gemiddelde schuld en aantal schuldeisers

Bereik

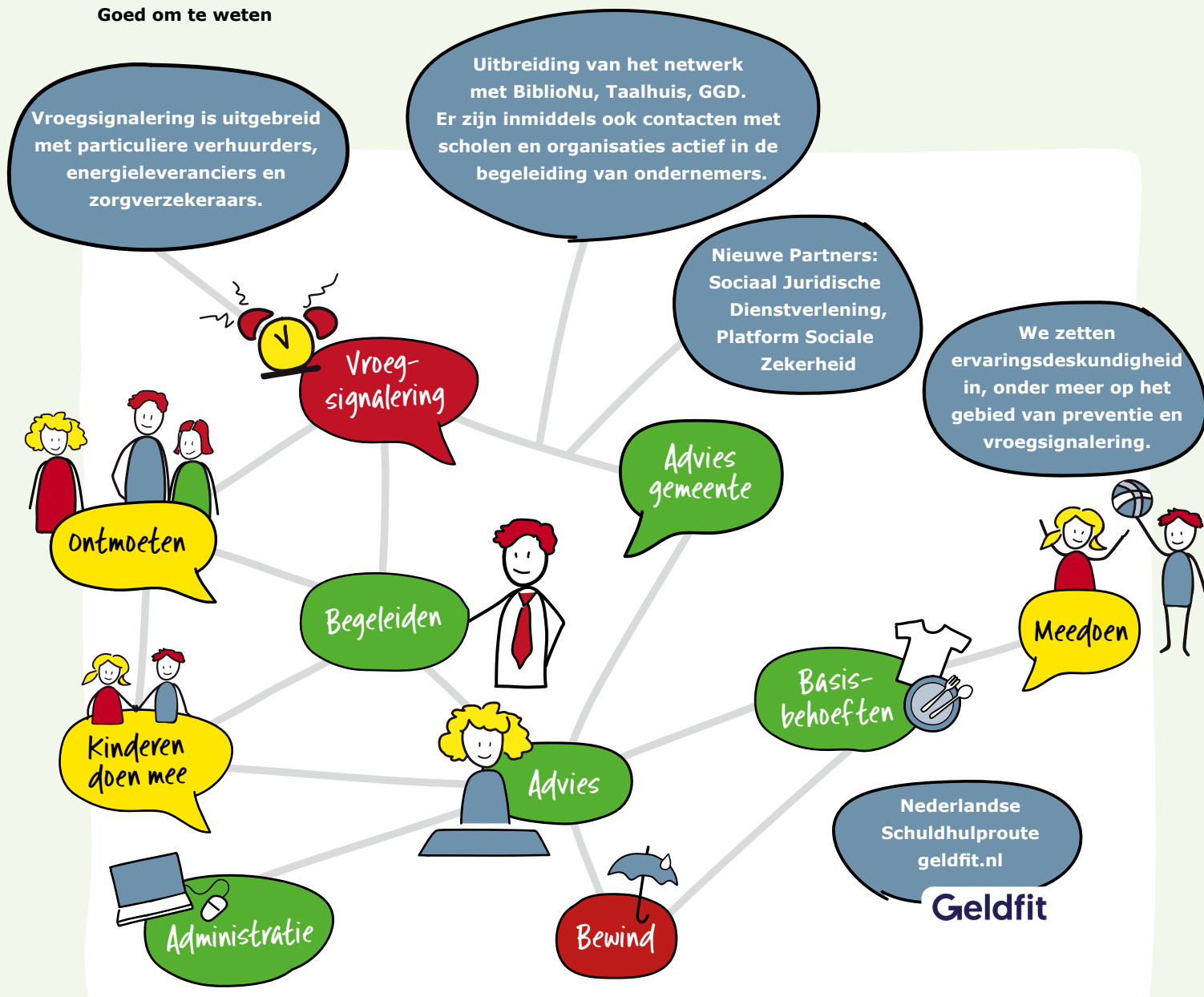

- Het gebruik van Jeugdfonds Cultuur schommelt en lijkt langzaam ook af te nemen. De daling in de jaren 2020 en 2021 is te verklaren door Covid-19, dit is gelijk aan het landelijk beeld.
- Stichting Leergeld is eind 2019 intermediair is geworden van Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Kindregelingen

Kindregelingen bij externen	2018	2019	2020	2021
Jeugdfonds Cultuur	€ 20.000	€ 14.477	€ 10.334	€ 8.843
Jeugdfonds Sport	€ 150.000	€ 75.332	€ 62.373	€ 58.071
Stichting Leergeld Venray	€ 152.500	€ 158.000	€ 125.000	€ 114.000

Goed om te weten

We zien verder:

- Dat we kennis delen met de partners binnen het netwerk 'Armoede'. Vanwege beperkende maatregelen hebben minder netwerksessies plaatsgevonden dan wenselijk. Er is de behoefte uitgesproken om een structurele overlegvorm te implementeren. Ook genoemd: enkele thema's ter bespreking.
- Dat de bewindvoerders aangesloten bij het convenant de gemeente over het algemeen als een prettige gesprekspartner ervaren, waarbij de lijnen kort zijn en er samen met de bewindvoerders naar de implementatie van ontwikkelingen wordt gekeken. Tegelijkertijd zijn er geen aangescherpte afspraken opgesteld.
- Dat we in gesprek zijn met individuele partners over het bevorderen van onderlinge samenwerking en verschillende partners zijn hier zelfstandig ook actief mee bezig. Onderlinge samenwerking wordt bij meerdere organisaties ook opgenomen in de subsidietoekenning, echter niet bij alle organisaties. Niet alle organisaties ontvangen überhaupt periodiek subsidie vanuit de gemeente.
- Dat één op één samenwerking tussen partijen is toegenomen. Er wordt meer doorverwezen en partijen zijn beter op de hoogte van wat iedere partij voor een inwoner kan betekenen. Tegelijkertijd geldt dit niet voor iedere partner, de hoeveelheid aan initiatieven en organisaties maakt het lastig voor partners én inwoners om zicht te houden op de beschikbare ondersteuning en die op een juiste manier in te zetten om zo een inwoner goed te ondersteunen.
- Dat gedurende covid-19 een intensievere samenwerking tussen partners heeft plaatsgevonden in het Noodloket Inkomen. Grotendeels dezelfde partners hebben samengewerkt in het bieden van ondersteuning bij het vinden van een passende zorgverzekering door deelnemers van de CZM eind 2020.
- Dat we onvoldoende zicht hebben op het aanbod van en de deelname van inwoners aan trainingen en cursussen ter verbetering van financiële vaardigheden.

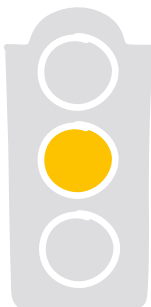
We zien bovenal positieve ontwikkelingen in de omgeving van de inwoner en de sociale infrastructuur. Tegelijkertijd willen we nog meer de focus op de omgeving en de rol van partners daarin. We zien de volgende aandachtspunten voor de toekomst:

- **Focus op een intensievere samenwerking tussen en met partners, waarbij we de dienstverlening aan de inwoner zo optimaal mogelijk willen inrichten.**
- **Een structurele overlegvorm met de partners actief binnen het netwerk Armoede om blijvend samen in gesprek te zijn over gezamenlijke thema's, zoals bijvoorbeeld de toegang tot ondersteuning en financiële educatie.**

2.3 Vangnet

Effect

We bieden een vangnet voor inwoners met problematische schulden, een laag inkomen en/of in armoede.

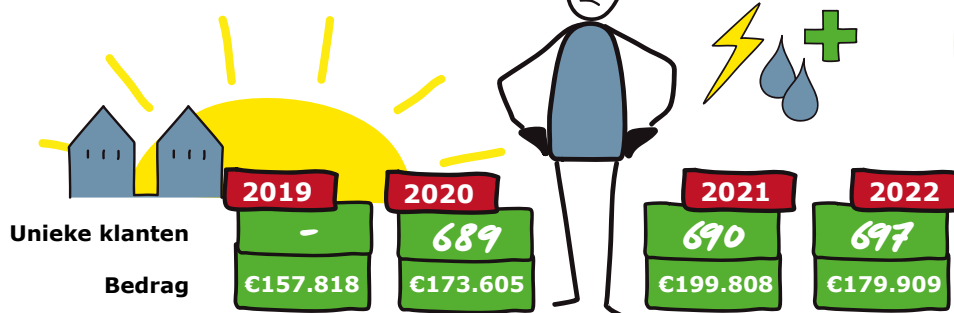

Doelen

- Een optimaal gebruik van inkomensondersteunende regelingen/diensten voor inwoners met een laag inkomen en/of in armoede.
- Inwoners met problematische schulden en/of in armoede zijn eerder in beeld.

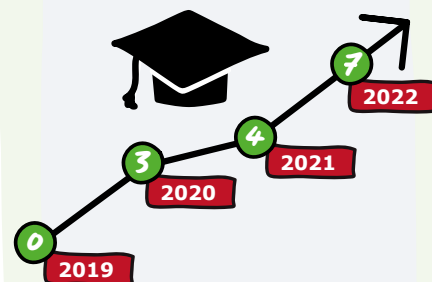
Indicatoren

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen

In 2022 is de wet- en regelgeving aangepast, waarbij de vermogensgrenzen zijn verruimd. Hierdoor komen met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 meer huishoudens in aanmerking voor kwijtschelding. Deze wijziging is vooralsnog niet zichtbaar.

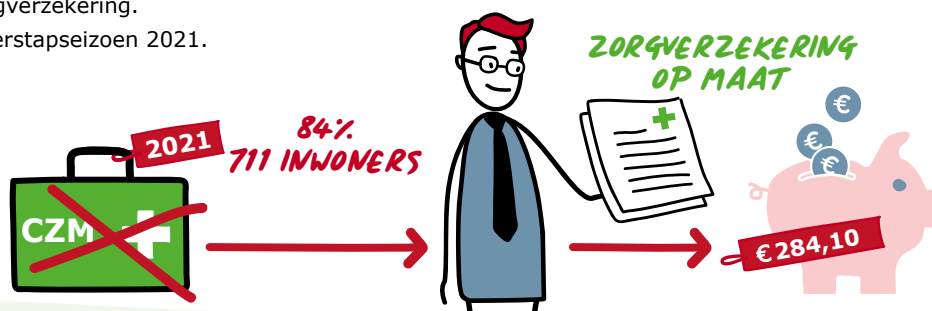
Studietoelage

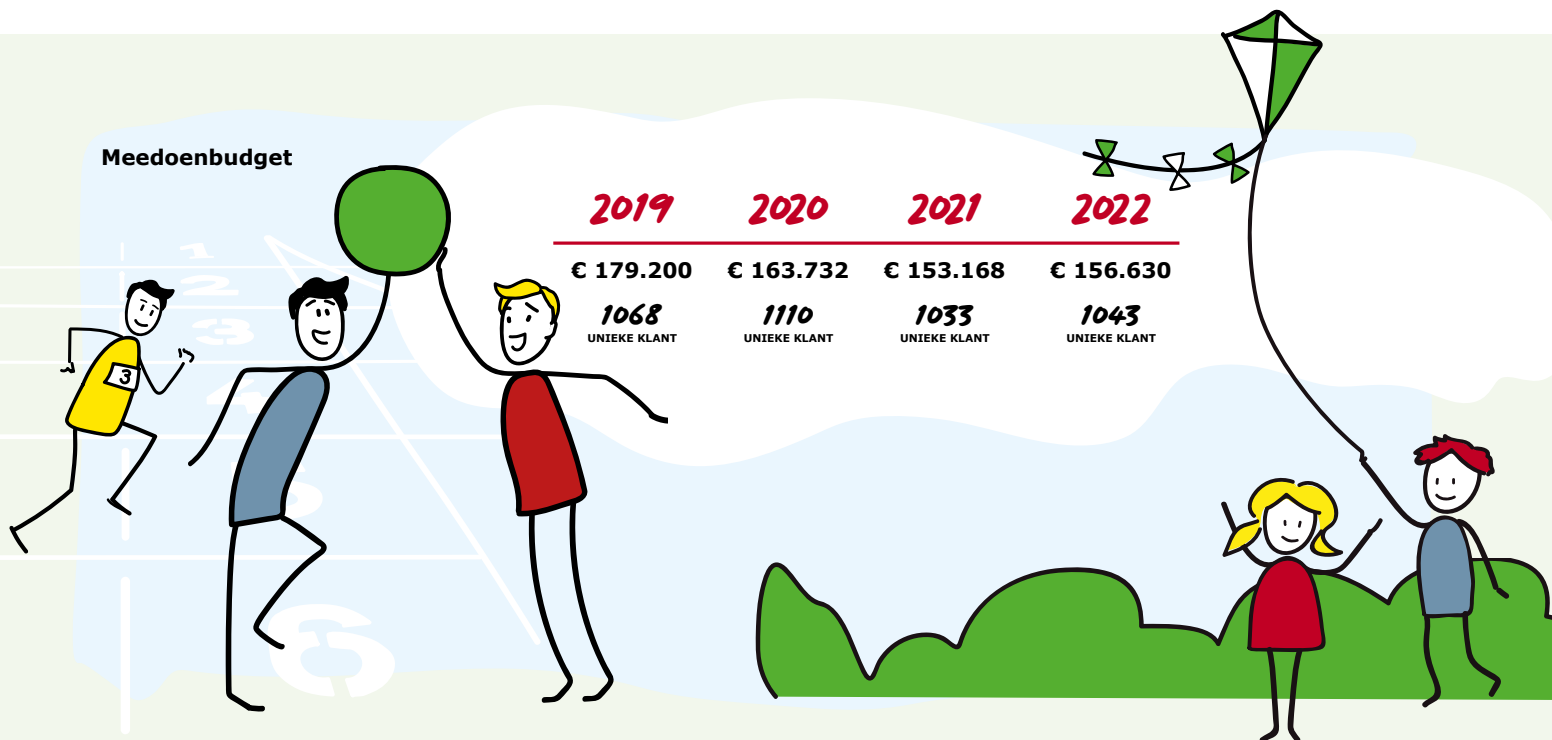
Hoger % overstappen van CZM naar passende andere zorgverzekering

Per 1 januari 2021 is de CZM afgeschaft. In het daaraan voorafgaande overstapseizoen zijn 711 inwoners van de gemeente Venray overgestapt via de Zorgverzekering op maat (Poliswijzer). Dit met een gemiddelde besparing van € 284,10 per jaar. Uit de evaluatie van de Zorgverzekering op maat volgt dat het gaat 84% van de voormalig CZM-gebruikers. Het is echter waarschijnlijk dat ook niet CZM-gebruikers zijn overgestapt via de Zorgverzekering op maat, maar het aandeel daarvan is vanwege de privacywetgeving niet te achterhalen. In vergelijking met het gebruik en overstap tijdens de CZM kan geconcludeerd worden dat er een hoger percentage is overgestapt naar een passende andere zorgverzekering.

Dit geldt ook voor het overstapseizoen 2021.

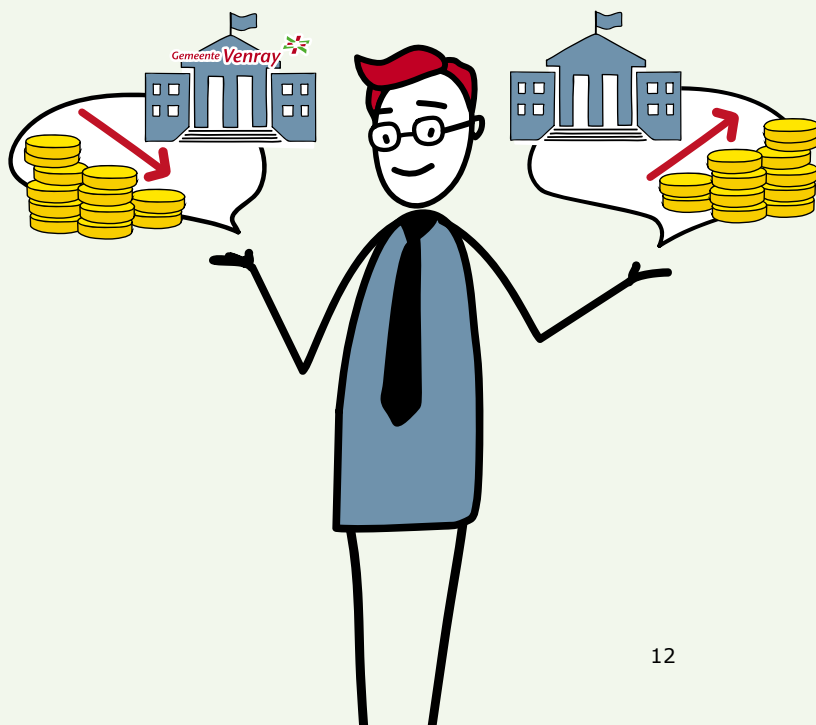
Meedoenbudget

Individuele inkomenstoeslag

	2019	2020	2021	2022
Bedrag	268.430	269.645	268.170	263.550
Unieke klant	578	568	558	532

Overige individuele bijzondere bijstand

BEWINDVOERING BINNEN DE
BIJZONDERE BIJSTAND:
KOSTEN ZIJN DE AFGELOPEN
JAREN GESTEGEN, MAAR
LIJKEN IN 2022 TE
STABILISEREN. HET AANTAL
KLANTEN BLIJFT VRIJWEL
GELIJK

We zien verder:

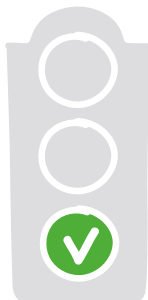
- Dat we signalen ontvangen dat de hoogte van het meedoenbudget niet langer toereikend is voor volwassenen om mee te kunnen doen. Daarnaast zien we dat steeds meer ouderen niet meer in aanmerking komen doordat de AOW harder stijgt dan het sociaal minimum. In tegenstelling tot de voornemens is er vooralsnog ook geen alternatief voor het meedoenbudget ontwikkeld.
- Dat we als gemeente sinds 1 januari 2021 ook schulddienstverlening aan ondernemers aanbieden. Dit is een wijziging als gevolg van de aangepaste Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Vanwege het beperkt aantal verwachte ondernemers met schulden en de benodigde specifieke kennis hebben we deze schulddienstverlening uitbesteed. Daarnaast hebben we in het voorliggende veld de samenwerking met Stichting Ondernemersklankbord aangehaald en ook de ondernemersroute binnen de Nederlandse Schuldhulproude ingericht. Tegelijkertijd zien we landelijk dat veel ondernemers het zwaar hebben, maar dat wij ze vooralsnog niet of nauwelijks bereiken met onze dienstverlening.
- Dat we begin 2022 - in samenwerking met Wonen Limburg - de Voorzieningenwijzer hebben geïmplementeerd. Met de Voorzieningenwijzer zorgen we ervoor dat een inwoner gebruik maakt van de inkomensondersteunende regelingen die mogelijk zijn, zowel op lokaal als landelijk niveau. Daarnaast wordt gekeken naar een passende zorgverzekering en het energiecontract.
- Dat chronisch zieken en gehandicapten vanaf 2021 in aanmerking komen voor de tegemoetkoming eigen risico zorgverzekering. Dat is aanvullend op de mogelijke ondersteuning voor inwoners bij het vinden van een passende zorgverzekering.
- Dat inwoners én netwerkpartners de hoeveelheid aan landelijke en lokale regelingen ingewikkeld en onoverzichtelijk vinden. Iedere regeling heeft andere voorwaarden en een eigen aanvraagproces. Dit maakt het aanvragen en bieden van ondersteuning daarbij eveneens lastig en tijdrovend.
- Dat er bij de gemeentelijke minimaregelingen niet bij iedere regeling op een gelijke wijze wordt omgegaan met inwoners met schulden. Het is wenselijk om hier op eenzelfde manier mee om te gaan, zodat inwoners met schulden weten waar ze aan toe zijn.
- Dat we (nog) niet zijn gekomen tot het stroomlijnen van de inkomensgrens kwijtschelding met de minimaregelingen. We willen dit nog steeds graag.

**INWONERS EN NETWERKPARTNERS
VINDEN DE HOEVEELHEID
AAN LANDELIJKE EN LOKALE
REGELINGEN INGEWIKKELD EN
ONOVERZICHTELIJK
DIT MAAKT HET AANVRAGEN
EN BIEDEN VAN ONDERSTEUNING
DAARBIJ EVENEENS LASTIG EN
TIJDROVEND.**

2.4 Houding en gedrag

Effect

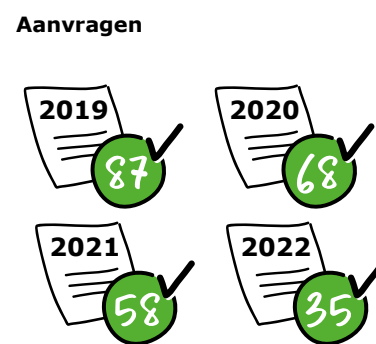
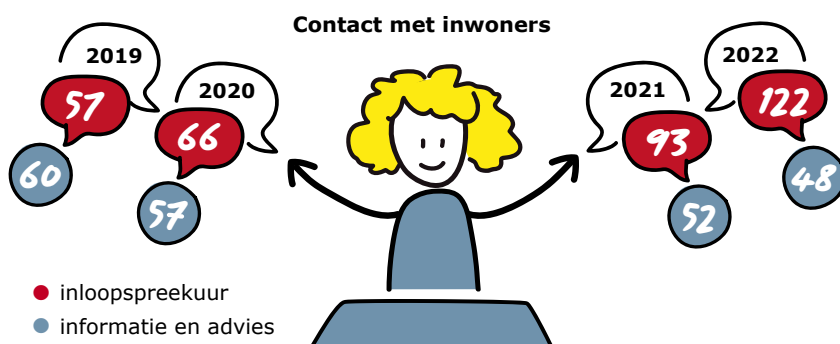
We bieden een stress-sensitieve schulddienstverlening aan onze inwoners.

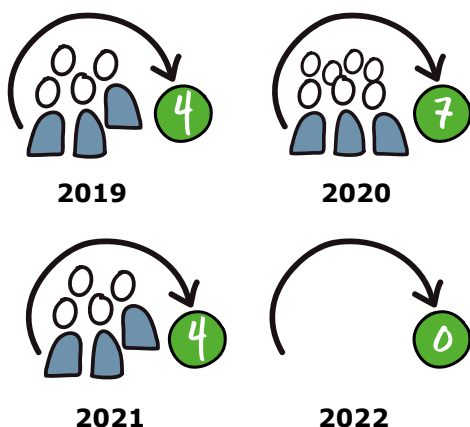
Doelen

- De toegang tot schulddienstverlening is laagdrempelig en breed toegankelijk en we nemen de inwoner serieus
- Preventie, vroegsignalering, budgetbeheer en -coaching behoren tot de kerntaken van de schulddienstverlener

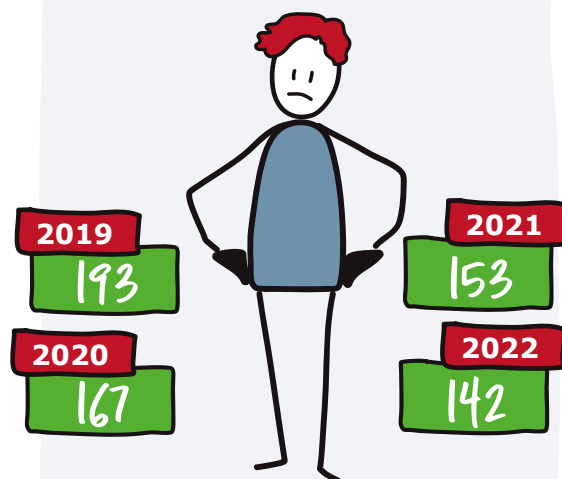
Indicatoren

Terugval in schulden

Aantal klanten

We zien verder:

- Dat de deelname van klanten vanuit Schulddienstverlening aan het cliëntervaringsonderzoek zeer beperkt is waardoor de resultaten niet te benoemen zijn.
- Dat we met het implementatieplan 'stress-sensitieve schulddienstverlening in Venray' zijn gekomen tot een concreet verbetervoorstel voor Schulddienstverlening. Inmiddels is gestart met fase 2 van dit implementatieplan, waarbij de volgende ontwikkelingen in fase 1 reeds zijn doorlopen:
 - Meer inzet van saneringskredieten. Hiermee sluiten we aan bij de landelijke ontwikkeling om schulden te regelen via een saneringskrediet.
 - Aansluiting bij het waarborgfonds Saneringskredieten, waarmee we als gemeente niet langer financieel risico lopen op het moment dat een schuldenaar het krediet niet langer kan aflossen.
 - Aansluiting bij de Nederlandse Schuldhulprouwe (www.geldfit.nl). Via www.geldfit.nl kunnen mensen met geldzorgen via enkele vragen erachter komen welke ondersteuning in hun situatie het meest passend is. Binnen de gemeente Venray is de Nederlandse Schuldhulprouwe zowel voor particulieren en ondernemers ingericht, in afstemming met actieve netwerkpartners.
 - Stress-sensitieve gespreksvoering is geborgd binnen de organisatie middels een periodieke intervisie.

- Dat de (inloop)sprekken van Schulddienstverlening zijn uitgebreid. Naast gesprekken op afspraak op het gemeentehuis vinden er ook inloopsprekken plaats op verschillende locaties in de wijken. Vooralnog zien we dat de gesprekken op afspraak beter worden bezocht dan de inloopsprekken op locatie, we willen graag blijven variëren in de wijze waarop inwoners bij ons terecht kunnen.
- Dat we niet expliciet in gesprek zijn geweest met klanten over schulddienstverlening om meer inzicht te krijgen in wat wel en wat niet werkt. Bij de implementatie van stress-sensitief werken is nadrukkelijk wel aandacht voor de gevolgen van stress op het functioneren en hoe een professional daarmee om kan gaan door een stress-sensitieve benadering. Daarnaast voeren we ook gesprekken met de ervaringsdeskundige en andere netwerkpartners over inzichten in wat wel en niet werkt. We zijn voornemens om samen met de ervaringsdeskundige alsnog het gesprek met inwoners te voeren.

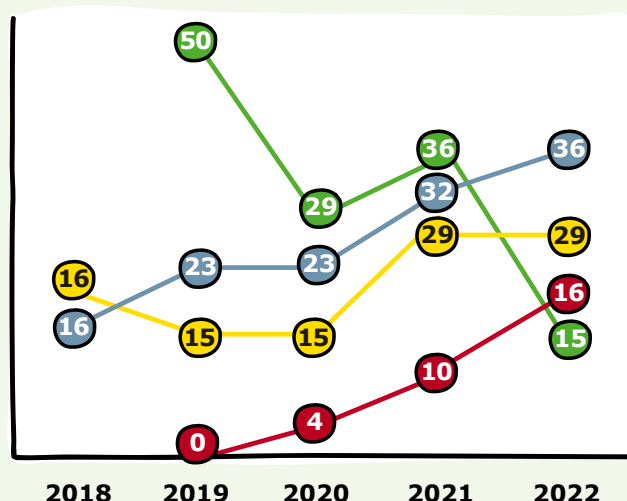
Voorlichting

Schulddienstverleningsinstrumenten

Aantal klanten

- budgetbeheer
- budgetcoaching
- schuldbemiddeling
- saneringskrediet

Ten aanzien van schulddienstverlening zien we bovenal positieve ontwikkelingen in de toegankelijkheid en inhoudelijke dienstverlening. Tegelijkertijd zijn we nog niet klaar met de implementatie van de stress-sensitieve schulddienstverlening en willen we blijven doorgaan met het toegankelijker maken van onze dienstverlening, onder andere voor inwoners die we nu nog in mindere mate bereiken, zoals jongeren, ouderen en ondernemers. Dit door het geven van voorlichting en het zichtbaar zijn, in samenwerking met partners.

Effect

Onze uitvoerende medewerkers beschikken over een pallet aan mogelijkheden voor het bieden van maatwerk via bijzondere bijstand

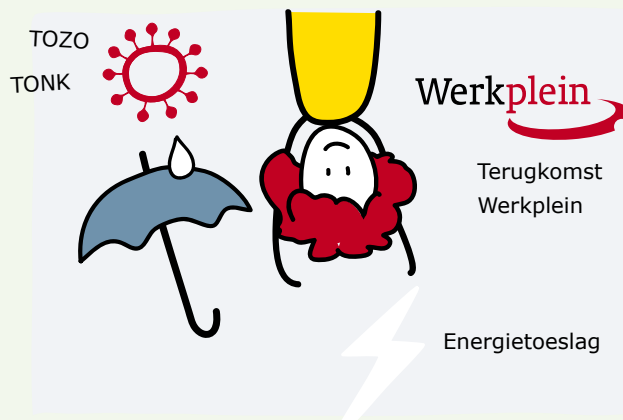

Doelen

- De bijzondere bijstand wordt zo ingezet dat hiermee het verschil voor inwoners in schulden en/of armoede gemaakt wordt.

Er is gestart met het beoordelen van aanvragen bijzondere bijstand aan de hand van de Omgekeerde Toets van Stimulansz.

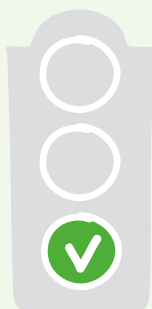
Het bieden van maatwerk aan de hand van de Omgekeerde Toets komt vooralsnog in beperkte mate tot zijn recht. Implementatie hiervan vraagt om een structurele wijziging van de manier van werken en vraagt daarom om tijd. We willen deze ontwikkeling de komende jaren graag voortzetten, waarbij we niet enkel aandacht hebben voor het bieden van maatwerk binnen de bijzondere bijstand, maar binnen de gehele dienstverlening van het sociaal domein en daarmee dus ook op het gebied van armoede en schulden.

2.5 Communicatie

Effect

We trachten het taboe op armoede en schulden te doorbreken.

Doelen

- Inwoners hebben het gevoel dat we er zijn als ze ons nodig hebben en we nemen onze inwoners serieus bij hun ondersteuningsvraag.
- Bewustwording neemt toe over de impact van schulden.
- Inwoners zijn beter in staat het scala aan regelingen te begrijpen.
- Gemeenten en partners spreken dezelfde taal met onze inwoners.

Aan de hand van het cliëntervaringsonderzoek zien we:

- Dat er door de lage respons vanuit Schuldienstverlening geen resultaten uit het cliëntervaringsonderzoek kunnen worden getrokken.
- Dat er circa 11% van de ondervraagden over de minimaregelingen heeft deelgenomen aan het cliëntervaringsonderzoek. Ten aanzien van de

communicatie vind gemiddeld >75% de overall communicatie goed, formulieren duidelijk, persoonlijke gesprekken prettig en weten de respondenten waar ze moeten zijn voor hulp. Vanwege de beperkte respons van het aantal ondervraagden, kunnen we geen harde conclusies hieraan verbinden.

Verder zien we:

- Dat lokaal, maar vooral ook landelijk, de bewustwording over de impact van schulden is toegenomen. Dit uit zich onder andere in het feit dat het onderwerp vanuit de politiek veel aandacht krijgt en dat ook de landelijke ontwikkelingen hier expliciet rekening mee houden.
- Dat netwerkpartners ook een rol willen en kunnen spelen in de communicatie richting inwoners.
- Dat we actiever hebben gecommuniceerd over verschillende onderdelen, zoals de verschillende minimaregelingen, Nederlandse Schuldhulprouwe, (inloop)spreekuren en ondersteuning vanuit partners. Daarnaast hebben we deze opgenomen in de communicatiekalender, waardoor hier periodiek aandacht aan wordt besteed.

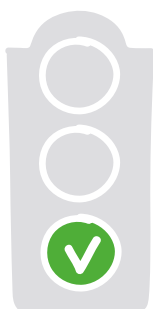
- Dat niet iedere doelgroep op eenzelfde manier bereikt wordt, en we daarom meer moeten variëren in de wijze waarop we onze communicatie vormgeven.
- Dat we in tegenstelling tot onze voornemens, geen specifiek programma gebaseerd op storytelling hebben opgezet om het onderwerp armoede anders te belichten.

We hebben geprobeerd het taboe op armoede en schulden te doorbreken, maar we kunnen en willen dit niet alleen. Steeds meer zullen we samen met partners én inwoners slim en laagdrempelig moeten communiceren over armoede en schulden.

2.6 Financiën

Effect

De aanpak van armoede en schulden past binnen het beschikbare budget.

Doelen

- De verschuiving van onze beschikbare middelen van traditionele minimaregelingen naar participatieregelingen gaat door.
- De verschuiving van collectieve regelingen naar maatwerkregelingen gaat door.

Aan de hand van de indicatoren zien we:

- Dat uitvoering van deze aanpak heeft plaatsgevonden met het daarvoor beschikbare budget. In onderstaande tabel is een overzicht hiervan opgenomen.
- Dat het merendeel van de financiële middelen doorlopend wordt besteed aan de regelingen in het Vangnet, waar we een toename zien van de uitgaven van participatieregelingen ten opzichte van inkomensondersteunende regelingen.

De afgelopen jaren hebben we uitvoering gegeven aan het armoedebeleid binnen het beschikbare budget. We zien onvoldoende ruimte in het huidige budget om met de verschillende aandachtspunten benoemd in de vorige bouwstenen de komende jaren aan de slag te gaan.

	2020	2021	2022	* In deze tabel is geen rekening gehouden met budgetten en uitgaven verbonden aan de uitvoering van incidentele regelingen zoals bijv. de eenmalige energietoeslag.
Budget	€ 1.738.500	€ 1.730.000	€ 1.713.000	
Bestedingen	€ 1.661.000	€ 1.580.500	€ 1.576.500	
Overschot/tekort	€ 77.500	€ 149.500	€ 136.500	

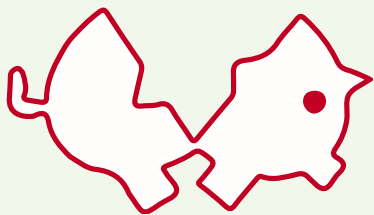
3. Wat speelt er?

Onderstaand noemen we de meest relevante ontwikkelingen van dit moment.

Bestaansonzekerheid

De hoge inflatie, stijgende energieprijzen en koopkrachtdaling hebben een sterke invloed op ons dagelijks leven. Steeds meer inwoners hebben moeite om het hoofd boven water te houden en de Rijksoverheid is opgeroepen om de bestaanszekerheid van inwoners te garanderen. Dit is de taak van de Rijksoverheid, een gemeente is niet bevoegd om inkomenspolitiek te bedrijven. De Rijksoverheid heeft inmiddels zowel tijdelijke als structurele maatregelen genomen, waaronder het ophogen van het wettelijk minimum loon per 1 januari 2023 en het instellen van een commissie die onderzoek doet naar de herijking van het sociaal minimum. Bestaansonzekerheid blijft vooralsnog echter een risico voor verschillende doelgroepen, waaronder werkende armen.

**STEEDS MEER INWONERS
HEBBEN MOEITE OM
HET HOOFD BOVEN
WATER TE HOUDEN EN
DE RIJKSOVERHEID IS
OPGEROEPEN OM DE
BESTAANSZEKERHEID VAN
INWONERS TE GARANDEREN.**

Actieplan 'Geldzorgen, armoede en schulden'

In het Actieplan 'Geldzorgen, armoede en schulden' zijn meer dan 40 maatregelen gebundeld, welke in grote mate van invloed zijn op het gemeentelijk armoedebeleid de komende jaren³. Het gaat hier onder andere om:

- het versterken van de rol van de samenleving bij voorkomen en bestrijden van armoede en schulden
- werk laten lonen en tegengaan van armoedeval
- tegengaan van niet-gebruik van voorzieningen, met bijzondere aandacht voor werkenden met een laag inkomen
- versterken vaardigheden en participatie van kinderen in armoede
- versterken veerkracht en vaardigheden volwassenen in armoede
- bevorderen van het welzijn en de inclusie van mensen in armoede
- intensivering van en experimenten met vroegsignalering voor aanvullende signalen
- verkorten van schuldhulptrajecten
- opschalen van effectieve aanpakken

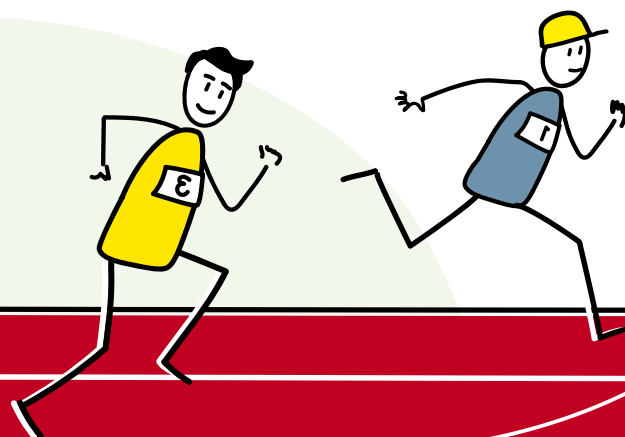
Deze acties lijken in grote mate aan te sluiten bij de beweging die we de afgelopen jaren zelf ook in gang hebben gezet, waarbij de omgeving een belangrijke rol heeft.

In dit actieplan zijn al meerdere wetenschappelijke inzichten die de afgelopen jaren zijn gedeeld meegenomen. Dit actieplan sluit verder ook aan bij andere ontwikkelingen zoals het Breed Offensief, de Participatiewet in Balans en maatschappelijke ontwikkelingen zoals het NVVK-arrangement.

3. SZW 12 juli 2022 - Actieplan Geldzorgen, armoede en schulden.

Gezondheid

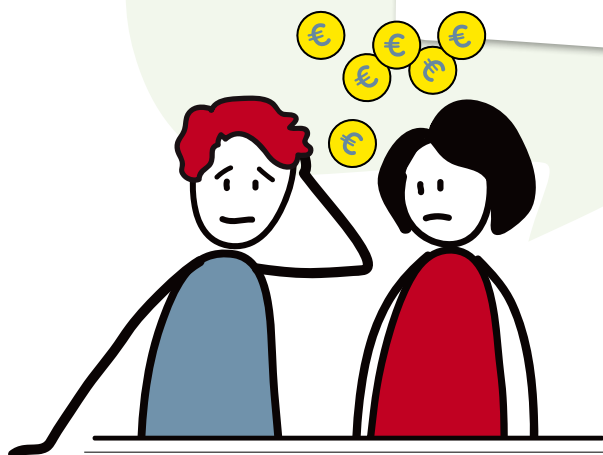
Mensen in lagere inkomensgroepen hebben gemiddeld een slechtere gezondheid en een lager welzijn. Dit uit zich onder andere in verschillen in levensverwachting, gezondheid, medicijn- en zorggebruik en tevredenheid over het eigen leven. Enkel financiële maatregelen, zoals bijvoorbeeld de verhoging van het wettelijk minimumloon, zijn niet voldoende om voor verbetering te zorgen. De samenhang tussen armoede en gezondheid laat zien dat het investeren op meedoen, sport & cultuur een positieve bijdrage levert in de bestrijding van armoede.⁴

DE SAMENHANG TUSSEN ARMOEDE EN GEZONDHEID LAAT ZIEN DAT HET INVESTEREN OP MEEDOEN, SPORT & CULTUUR EEN POSITIEVE BIJDRAGE LEVERT IN DE BESTRIJDING VAN ARMOEDE.⁴

Inzichten uit onderzoeksrapporten

In het kader van deze herijking is verder kennisgenomen van meerdere onderzoeksrapporten waaruit volgt wat werkt en wat niet werkt in de aanpak van armoede en de rol van een gemeente hierin. Deze inzichten zien verder vooral op uitvoeringszaken en voeren te ver om hier nadrukkelijk bij stil te staan. Deze zullen worden meegenomen bij de uitvoering van dit herijkte beleid. Voor de volledigheid is een literatuurlijst als bijlage 2 opgenomen.

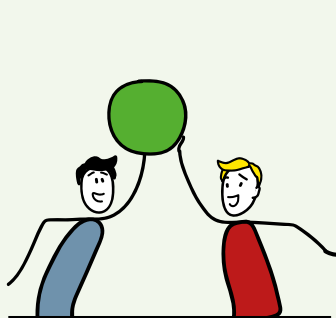

4. SCP 15 februari 2023 – *Rapport Verhoging van minimumloon en bijstand als wondermiddel voor welvaart en welbevinden van de lage inkomensgroep?*

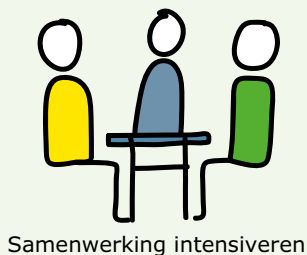
4. Wat gaan we doen?

4.1 Algemeen

Aan de hand van de evaluatie, ontwikkelingen en relevante inzichten bepalen we waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. We gaan door met wat goed gaat en investeren op wat beter kan. Opnieuw is aan de hand van de verschillende bouwstenen bepaald wat we willen bereiken, hoe we dat gaan doen en hoe we dit beoordelen. Hieronder in één overzicht de belangrijkste acties op een rij. Klik op de bouwsteen voor een nadere uitwerking.

Eén regeling voor meedoen, sport en cultuur voor volwassenen en kinderen

Samenwerking intensiveren

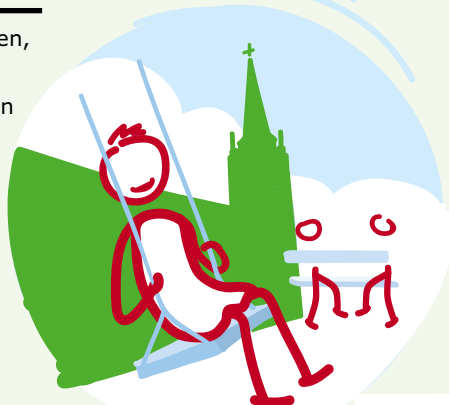

Toegang tot ondersteuning op maat vanuit iedere partner

Stimuleren gebruik en tegengaan niet-gebruik en onderbenutting van minimaregelingen.

Stimuleren en ondersteunen van (financiële) zelfredzaamheid.

Omgeving

Bouwsteen Omgeving

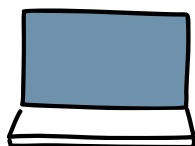
Effect: onze inwoners hebben toegang tot, inzicht in en ondersteuning bij het meedoen.

Vangnet

Bouwsteen Vangnet

Effect: onze inwoners met (problematische) schulden, een laag inkomen en/of in armoede hebben een vangnet.

Vereenvoudigde en digitale aanvraag- en behandelprocedures

Meedoenbudget volwassenen

130%

110% / 120%

Inkomensgrens
Stichting leergeld
Meedoenbudget

Afschaffen eigen bijdrage voor budgetbeheer en financieel beheer

Houding en gedrag

Bouwsteen Houding & gedrag

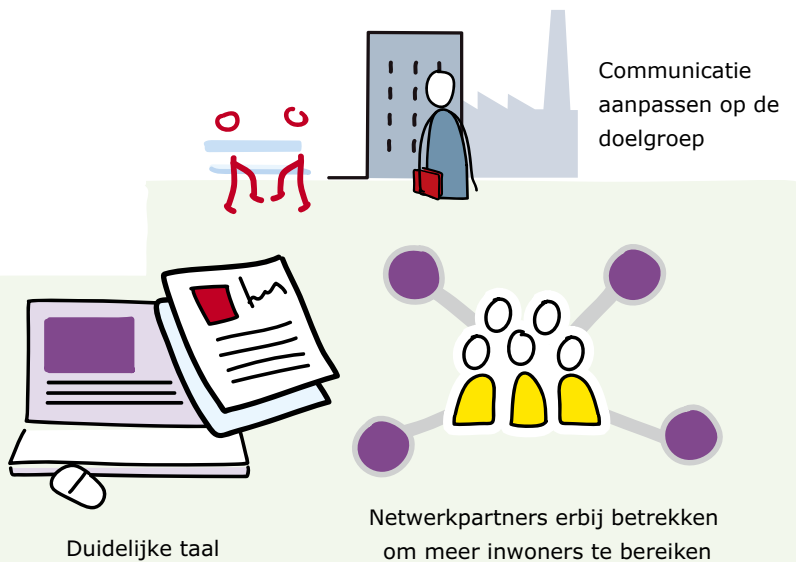
Effect: onze uitvoerende medewerkers werken vanuit het perspectief van onze inwoner.

Communicatie

Bouwsteen Communicatie

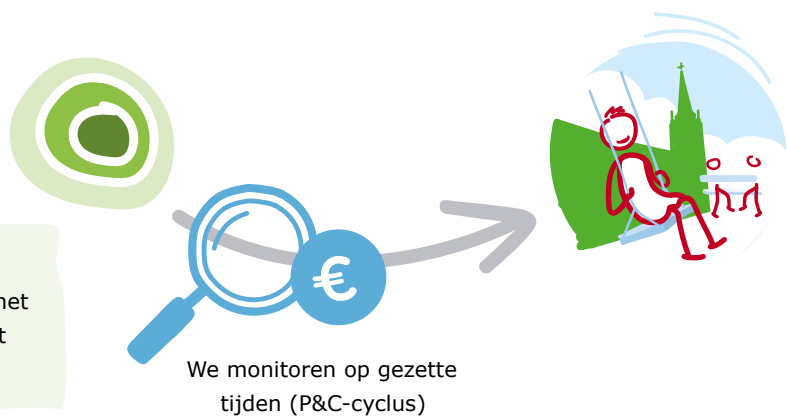
Effect: onze inwoners zijn geïnformeerd over de mogelijke dienstverlening en ondersteuning daarbij.

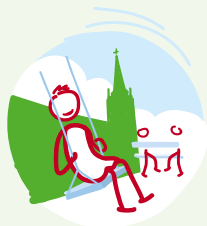

Financiën

Bouwsteen Financiën

Effect: we zien een verschuiving van Vangnet naar Omgeving in de verhouding waarin het budget wordt besteed.

omgeving

4.2. Bouwsteen Omgeving

We behouden de nadruk op de omgeving van onze inwoner en de sociale infrastructuur. We stimuleren onze inwoners naar buiten te gaan en mee te doen. We willen nog meer samen met onze partners armoede aanpakken.

Effect	Onze inwoners hebben toegang tot, inzicht in en ondersteuning bij het meedoen.
Wat willen we bereiken?	- Inwoners met een laag inkomen en/of in armoede doen mee, hebben eenvoudig toegang en maken optimaal gebruik van activiteiten die bijdragen aan participatie. - Netwerkpartners weten elkaar te vinden, te versterken en vormen gezamenlijk een logisch sluitend netwerk, om te voorkomen dat inwoners in armoede of schulden terechtkomen, inwoners in armoede of schulden ondersteunen of terugvallen. - Inwoners met schulden en/of in armoede zijn vroegtijdig in beeld en het netwerk biedt ondersteuning waar mogelijk.
Hoe beoordelen we dit?	- Gebruik regelingen. - Gebruik Voorzieningenwijzer (nieuw). - Samenwerkingsconvenant met netwerkpartners (nieuw). - Opvolging signalen Vroegsignalering (nieuw).
Wat gaan we doen?	- In gesprek met bewindvoerders over het vangnet voor inwoners met problematische schulden en aanscherping van afspraken. - We zetten ervaringsdeskundigheid in. - In gesprek met partners over het bevorderen van onderlinge samenwerking als onderdeel in de subsidieverlening en accountgesprekken. - Onderlinge samenwerking is opgenomen in de subsidietoekenning aan onze partners. - We stimuleren het gebruik van minimaregelingen (nieuw). - We ontwikkelen één regeling voor meedoen, sport en cultuur voor volwassenen en kinderen (link met opdracht Stimuleren verbinding onderwijs/sport/kunst/cultuur) (nieuw). - We stimuleren en ondersteunen het bereiken van (financiële) zelfredzaamheid (nieuw). - Binnen het netwerk Armoede is o.a. onderwerp van gesprek (nieuw): - De (toegang tot) mogelijke ondersteuning op maat vanuit iedere partner. - De onderlinge samenwerking, rollen en verantwoordelijkheden. - De invloed van armoede en schulden op het gedrag (stress-sensitief). - (Financiële) educatie, zoals voorlichting, trainingen, rekenvaardigheden en digitale vaardigheden. - Tegengaan van niet-gebruik en onderbenutting, onder meer door doorontwikkeling van de voorzieningenwijzer (nieuw). - Uitbreiding van het netwerk met o.a. gezondheidspartners (nieuw).

vangnet

4.3 Bouwsteen Vangnet

Behalve onze investering op de omgeving, blijven we als gemeente verantwoordelijk voor het bieden van een vangnet aan onze inwoners met financiële problemen en een laag inkomen. We willen met onze regelingen en dienstverlening zo goed mogelijk aansluiten bij de inwoners die het betreft en aanvullend zijn op de omgeving. Dit betekent een toegankelijke en transparante dienstverlening.

In 2022 is op verzoek van de samenwerkende partijen een onderzoek gedaan naar ophoging van de inkomensgrenzen van de minimaregelingen, wat dit betekent voor de armoedeval en welke financiële gevolgen dit heeft.⁵

We hebben de afgelopen jaren als aanvulling op de omgeving een vangnet geboden aan inwoners, maar zien dat we als gemeente meer kunnen betekenen voor onze inwoners:

- Eén toegang voor en behandeling van het gehele aanbod van educatie, sport, cultuur en meedoen maakt participeren toegankelijker voor de inwoner.
- We kunnen meer bekendheid geven aan de dienstverlening voor inwoners en ondernemers, zodat we het niet-gebruik en onderbenutting tegengaan. Daarnaast is het mogelijk om inwoners waarvan we weten dat zij in aanmerking komen voor de verschillende regelingen, zoals bijv. bijstandsklanten, deze automatisch toe te kennen.
- We kunnen de aanvraag- en behandelprocessen van de verschillende gemeentelijke minimaregelingen opnieuw bekijken en waar mogelijk vereenvoudigen en/of digitaliseren.
- We willen binnen de gemeentelijke minimaregelingen op een gelijke wijze omgaan met inwoners met problematische schulden.
- We kunnen als gemeente de armoedeval verzachten door meer differentiatie in de inkomensgrenzen van de verschillende minimaregelingen. We willen als gemeente het meedoen van onze inwoners blijven stimuleren en zien daarom aanleiding om, aansluitend bij de punten die in de evaluatie naar voren zijn gekomen, de hoogte en inkomensgrenzen van enkele minimaregelingen te wijzigen.

Effect	Onze inwoners met (problematische) schulden, een laag inkomen en/of in armoede hebben een vangnet
Wat willen we bereiken?	• Uitbreiden doelgroep en hoger bereik van inkomensondersteunende regelingen/diensten voor inwoners met (problematische) schulden, een laag inkomen en/of in armoede, waarbij we rekening houden met het verkleinen van de armoedeval (nieuw). • Bevorderen van de (financiële) zelfredzaamheid (nieuw). • Schuldienstverlening maakt de beweging van Vangnet richting Omgeving (preventief) (nieuw).
Hoe beoordelen we dit?	• Gebruik regelingen. • Recidives Schuldienstverlening en Participatiewet (nieuw). • Aantal verschillende schuldienstverleningsinstrumenten (nieuw). • Cliëntervaringsonderzoek.

5. Raadsinformatiebrief van 1 november 2022, 'Onderzoek verhoging inkomensgrenzen minimaregelingen'.

Wat gaan we doen?

- We stroomlijnen de inkomensnormen kwijschelding belastingen met de minimaregelingen (herschreven).
- Vereenvoudigde en digitale aanvraag- en behandelprocedures van de minimaregelingen (nieuw).
- We herzien de beleidsregels met betrekking tot de verschillende minimaregelingen, waarbij we rekening houden met (nieuw):
 - Automatische toekenning aan bijstandsklanten voor wat betreft het meedoenbudget en de individuele inkomens toeslag
 - Verhoging van de inkomensgrens stichting Leergeld Venray van 120% naar 130%
 - Verhoging van de inkomensgrens Meedoenbudget volwassenen en kinderen van 110% naar 130% en jaarlijkse indexering.
 - Verhoging van de hoogte Meedoenbudget volwassenen van € 150 naar € 200
 - Het op eenzelfde wijze behandelen van een inwoner met schulden, waardoor deze inwoners en eventuele kinderen kunnen blijven participeren.
- We gaan door met het implementeren van een stress-sensitieve dienstverlening, waar procesversnellers onderdeel van uitmaken (nieuw).
- In gesprek met klanten over schulddienstverlening voor meer inzicht in wat wel en wat niet werkt (kwantitatief en kwalitatief onderzoek).
- We stimuleren de doorgeleiding vanuit andere partijen naar schulddienstverlening voor zowel particulieren als ondernemers (nieuw).
- Budgetbeheer en/of -coaching worden doorlopend ingezet, zowel tijdens een schuldbemiddeling als preventief (nieuw).
- We schaffen de eigen bijdrage voor budgetbeheer en financieel beheer af (nieuw).

houding & gedrag

4.4 Bouwsteen Houding en gedrag

Wij faciliteren onze medewerkers in het bieden van maatwerk, niet enkel binnen de bijzondere bijstand, maar binnen de gehele uitvoering van de Participatiewet en Schulddienstverlening.

Effect	Onze uitvoerende medewerkers werken vanuit het perspectief van onze inwoner.
Wat willen we bereiken?	• De bijzondere bijstand wordt zo ingezet dat hiermee het verschil voor inwoners in schulden en/of armoede gemaakt wordt. • Onze medewerkers hebben oog voor de mogelijke ondersteuning vanuit de omgeving.
Hoe beoordelen we dit?	• Vaststellen Omgekeerde Verordening • Implementeren Omgekeerde Toets • Samenwerkingsconvenant netwerkpartners
Wat gaan we doen?	• We werken aan de hand van de Omgekeerde Toets (behorend bij de Omgekeerde Verordening) (nieuw). • We sluiten aan bij de deelopdracht Omgeving van het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein (nieuw).

communicatie

4.5 Bouwsteen Communicatie

De aandacht voor armoede en schulden is de afgelopen periode toegenomen. Maar praten over het leven in armoede en/of met schulden blijft lastig en het gebruik maken van de mogelijke ondersteuning ook. Daarom is het belangrijk om onze inwoners goed en blijvend te informeren over de mogelijkheden.

Effect	Onze inwoners zijn geïnformeerd over de mogelijke dienstverlening en ondersteuning daarbij.
Wat willen we bereiken?	- Inwoners hebben het gevoel dat we er zijn als ze ons nodig hebben en we nemen onze inwoners serieus bij hun ondersteuningsvraag. - Inwoners zijn beter in staat de dienstverlening vanuit de gemeente en mogelijke ondersteuning te begrijpen.
Hoe beoordelen we dit?	Clïëntervaringsonderzoek
Wat gaan we doen?	- We variëren in de wijze waarop we communiceren met betrekking tot armoede en schulden, zoals in begrijpelijke taal (taalniveau A2) en beeldmateriaal, middels persoonlijk contact, schriftelijk en/of digitaal, via bijv. de Nederlandse Schuldhulproude of Voorzieningenwijzer. Dit afhankelijk van de doelgroep waarvoor de informatie relevant is. We passen onze schriftelijke communicatie hierop aan (nieuw). - We communiceren niet enkel als gemeente, maar betrekken hier ook netwerkpartners bij om meer inwoners te bereiken (nieuw). - We sluiten aan bij landelijke campagnes (nieuw).

financiën

4.6 Bouwsteen Financiën

Met deze aanpak proberen we ook in financiële zin een verschuiving van vangnet naar omgeving te maken. We blijven inzetten op het meedoen van onze inwoners en willen dit ook terug zien in de bestedingen van het budget.

Effect	We zien een verschuiving van Vangnet naar Omgeving in de verhouding waarin het budget wordt besteed.
Wat willen we bereiken?	De verschuiving van onze beschikbare middelen van traditionele minimegelingen naar participatieregelingen gaat door.
Hoe beoordelen we dit?	- Begroting - realisatie (Basis: begroting 2024). - Onderlinge verhoudingen van besteding van middelen.
Wat gaan we doen?	We monitoren op gezette tijden (P&C-cyclus).

Financiële gevolgen

Om de doelen zoals vastgelegd in de verschillende bouwstenen te behalen, komen we tot de conclusie dat het huidige beschikbare budget niet voldoende zal zijn. We geven hieronder inzicht in de ontwikkelingen waarvan we op dit moment weten wat de financiële gevolgen zijn.

Wijzigingen minimaregelingen	Meerkosten
Automatische toekenning individuele inkomstenstoeslag aan bijstandsklanten	€ 89.000
Automatische toekenning meedoenbudget aan bijstandsklanten en kinderen	€ 90.000
Verhoging inkomensgrens stichting Leergeld Venray van 120% naar 130%	€ 33.000
Verhoging inkomensgrens meedoenbudget volwassenen en kinderen van 110% naar 130%	€ 101.000
Verhoging hoogte meedoenbudget volwassenen van € 150 naar € 200	€ 81.000
Totaal	€ 394.000

Deze berekeningen zijn gebaseerd op:

- Voor de automatische toekenningen op het bereik van de individuele inkomstenstoeslag en het meedoenbudget onder bijstandsklanten in 2022.
- Voor stichting Leergeld Venray op enkel de daadwerkelijke verstrekkingen aan kinderen.
- Verhoging inkomensgrens is gebaseerd op het bereik van de regelingen in 2022.
- De verwachting dat het aantal aanvragen wat niet behandeld hoeft te worden door de automatische toekenning van de individuele inkomstenstoeslag en het meedoenbudget, de stijging van het aantal aanvragen als gevolg van uitbreiding van de doelgroep kan opvangen. Dit betekent dat er voor het doorvoeren van de wijzigingen rondom de individuele inkomstenstoeslag en het meedoenbudget vooralsnog geen aanvullende uitvoeringskosten benodigd zijn.
- De financiële gevolgen van één meedoenregeling en toepassing van de Omgekeerde Toets binnen de bijzondere bijstand zijn nog onbekend.

Financieel overzicht

De huidige ontwikkelingen laten zien dat er vanuit het Rijk aanvullende middelen beschikbaar komen voor:

- De uitvoering en verdere intensivering van Vroegsignalering
- Het verbeteren van de schuldhulpverlening aan zelfstandig ondernemers
- Het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Op dit moment is nog onbekend welke financiële middelen dit concreet voor de gemeente Venray zijn. Als deze middelen bekend zijn, zullen we via de reguliere P&C-cyclus bekijken in hoeverre de inzet van deze middelen noodzakelijk zijn voor de uitvoering van deze nota.

Binnen het armoedebudget zetten we de middelen flexibel in. Het onderstaande overzicht geeft een indicatie van het benodigde budget en de besteding ervan. Ieder jaar kijken wij op de geijkte momenten hoe het budget zich tot de inzet verhoudt en stellen we het beleid zo nodig bij.

	SDV	Minima	Beschikbaar budget	Benodigd budget minima	Verschil
2023	€ 106.585	€ 1.676.215	€ 1.782.800	€ 2.184.421	€ 313.000*
2024	€ 109.644	€ 1.682.409	€ 1.792.053	€ 2.195.758	€ 404.000**
2025	€ 112.776	€ 1.724.310	€ 1.837.086	€ 2.258.216	€ 414.000
2026	€ 115.307	€ 1.736.891	€ 1.852.198	€ 2.281.330	€ 422.000
2027	€ 117.925	€ 1.748.616	€ 1.866.541	€ 2.303.826	€ 430.000
* er is rekening gehouden met de volgende wijzigingen met terugwerkende kracht per 1 januari 2023: automatische toekenning individuele inkomenstoelage en meedoenbudget aan bijstandsklanten en hun kinderen, verhoging van de inkomensgrenzen van stichting Leergeld Venray en het meedoenbudget voor volwassenen en kinderen. ** er is rekening gehouden met de volgende aanvullende wijziging vanaf 1 januari 2024: verhoging van het meedoenbudget voor volwassenen naar € 200.					

Bovenstaand overzicht kent de volgende kanttekeningen:

- De minimaregelingen kennen een open-einde karakter. Met het herijkte beleid wordt ingezet op vergroting van het bereik van de minimaregelingen waardoor het aannemelijk is dat de kosten de komende jaren zullen stijgen.
- Dit is op basis van de index zoals vastgesteld met de Kadernota 2023.

Bijlage 1. Verklarende begrippen

In deze begrippenlijst zijn behalve begrippen met een * ook begrippen opgenomen relevant voor de uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

Armoede

Armoedeval:	dit is het verschijnsel dat een huishouden er financieel op achteruit gaat als het inkomen uit werk toeneemt.
Bestaanszekerheid:	de zekerheid dat men de beschikking heeft over de middelen om zijn levensonderhoud en levenspatroon te waarborgen volgens de geldende normen van welvaart en welzijn.
Bijzondere bijstand:	een eenmalige of periodieke uitkering waarmee extra, bijzondere kosten betaald kunnen worden. De kosten moeten noodzakelijk zijn en niet op een andere manier vergoed kunnen worden, bijvoorbeeld via een (zorg) verzekering. Iemand kan recht hebben op bijzondere bijstand als hij voldoet aan de (gemeentelijke) voorwaarden.
Collectieve ziektekostenverzekering minima (CZM):	de gemeente kan inwoners met een laag inkomen tegemoet komen door een basiszorgverzekering met collectiviteitskorting aan te bieden. De gemeente bepaalt onder welke voorwaarden iemand kan deelnemen. De gemeente kan inwoners met een laag inkomen tegemoet komen door een aanvullende zorgverzekering met collectiviteitskorting aan te bieden. De gemeente bepaalt welke zorg en vergoedingen er in het aanvullende pakket zitten en onder welke voorwaarden iemand kan deelnemen.
Individuele inkomenstoeslag:	is een belastingvrij geldbedrag dat iemand één keer in de 12 maanden op aanvraag kan krijgen. Er gelden enkele voorwaarden.
Inkomen tot ...% van het sociaal minimum:	het inkomen ten opzichte van het sociaal minimum. Gemeenten maken vaak gebruik van een inkomensgrens ten opzichte van het sociaal minimum om te bepalen of iemand in aanmerking komt voor een bepaalde regeling.
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen:	als iemand de gemeentelijke belastingen niet kan betalen, kan hij de gemeente vragen om kwijtschelding. De gemeente bepaalt onder welke voorwaarden kwijtschelding mogelijk is.
Meedoenbudget:	een financiële regeling tot een bepaald % van het sociaal minimum dat aangevraagd kan worden voor de bekostiging van activiteiten die gericht zijn op het meedoen in de maatschappij.
Participatieregelingen:	gemeenten hebben hun eigen minimaregelingen om inwoners met een laag inkomen deel te laten nemen aan sport, cultuur en educatie. De gemeente bepaalt welke doelgroepen voor de regelingen in aanmerking komen (bijvoorbeeld schoolgaande kinderen of ouderen), onder welke voorwaarden en welke vergoeding of tegemoetkoming in de kosten mogelijk is.
Preventie:	dit is het voorkomen van armoede of in de schulden raken.

Sociaal minimum:	dit is het bedrag dat iemand nodig heeft om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. Het sociaal minimum is niet voor iedereen hetzelfde. De norm voor een (echt)paar met minderjarige kinderen is bijvoorbeeld gelijkgesteld aan de bijstandsuitkering van een echtpaar, aangevuld met de (leeftijdsafhankelijke) kinderbijslag. Het sociaal minimum voor een alleenstaande tot AOW-leeftijd is gelijk aan 70% van de bijstandsnorm. Bij 65-plussers is het bedrag aan AOW-pensioen de norm.
Studietoeslag:	een toeslag voor studenten die door een medische beperking niets kunnen bijverdienen naast hun studie.
Tegemoetkoming eigen risico zorgverzekering:	een financiële regeling tot een bepaald % van het sociaal minimum dat aangevraagd kan worden als tegemoetkoming voor het opgebruiken van het eigen risico zorgverzekering voor bijv. chronisch zieken en gehandicapten.
Schulden	
Aanmelding:	de registratie van de hulpvraag van de klant. De aanmelding leidt tot informatie die noodzakelijk is voor de intake.
Aanvraag:	een formele aanvraag voor toegang tot schuldhulpverlening.
Bewindvoering:	het behouden van of komen tot een financieel stabiele situatie van een rechthebbende waarbij de goederen onder bewind zijn gesteld. De bewindvoerder beschermt de financiële belangen van de rechthebbende, beheert de goederen en het inkomen en streeft ernaar het ontstaan van (nieuwe) schulden of achterstanden te voorkomen en – waar nodig en mogelijk – een schuld op te lossen.
Budgetbeheer:	het garanderen dat betalingen tijdig gedaan worden en dat er geen (nieuwe) schulden of betalingsachterstanden ontstaan. Dit heeft minimaal betrekking op huur/hypotheek, nutsvoorzieningen en wettelijk verplichte verzekeringen.
Budgetcoaching:	een bijdrage leveren zodat de klant zelfstandig in staat is om zijn financiële huishouden te kunnen voeren.
Eerste gesprek:	het eerste gesprek heeft als doel om de hulpvraag vast te stellen en te beoordelen of de inwoner toegang krijgt tot schuldhulpverlening.
Informatie & advies:	het geven van informatie en advies aan inwoners met het doel om een inwoner zelf in staat te stellen een duurzaam financieel evenwicht te bereiken. Het kan een beroep op uitgebreidere vormen van dienstverlening overbodig maken.
Inloopspreekuur:	een laagdrempelig en toegankelijk spreekuur bedoeld voor eerste contact en het beantwoorden van voorkomende financiële vragen. Het is mogelijk om binnen 4 weken na ontvangst signaal of melding een eerste gesprek te laten plaatsvinden.
Nazorg:	het voorkomen van recidive in de zin van het voorkomen dat personen opnieuw met problematische schulden te maken krijgen.

Problematische schulden:	indien redelijkerwijs is te voorzien dat iemand niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden, of hij heeft opgehouden te betalen.
Recidive:	als een klant een formele aanvraag tot toelating in de schuldhulpverlening doet én in de periode van vijf jaar voorafgaand aan deze aanvraag een schuldhulpverleningstraject heeft doorlopen.
Schuldregeling:	het bewerkstelligen van een minnelijke regeling van de totale schuldenlast. Een schuldregeling kan een saneringskrediet of een schuldbemiddeling zijn.
Schuldbemiddeling:	een gedeeltelijk terugbetalen van de totale schuldenlast naar draagkracht, waarbij alle inkomsten boven het Vrij te laten bedrag maandelijks worden gereserveerd en jaarlijks worden betaald. Eens per jaar worden de inkomsten opnieuw berekend. Het bedrag dat aan schuldeisers wordt betaald kan daardoor hoger of lager uitkomen.
Saneringskrediet:	een vorm van schuldregelen, waarbij een krediet wordt verstrekt aan de schuldenaar, waarmee de schuldeisers in een keer het bedrag krijgen uitgekeerd waarmee ze akkoord zijn gegaan. Het percentage voor de schuldeisers ligt dan vast. De schuldenaar betaalt het krediet in 36 maanden terug aan de kredietverstrekker.
Schulddienstverlening:	een pakket van mogelijkheden waarin inwoners begeleid worden bij hun financiële problemen, met als doel financiële zelfstandigheid en eventuele financiële schulden af te kunnen lossen. Aan de achterliggende oorzaak wordt gewerkt.
Schuldhulpverlening:	het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is voorzien dat een natuurlijk persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg.
Vroegsignalering:	het in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken. Vroegsignalering is vastgelegd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en ziet op signalen betalingsachterstanden van vaste lasten leveranciers, zoals wonen, energie, water en zorg.

Bijlage 2. Literatuurlijst

- Bax, F. & Leegwater, M. (2022, november). *Platform31, Handreiking het beter bereiken van werkende armen.*
- CPB en SCP (2020), *Kansrijk armoedebeleid.*
- De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (2022, april), *Van schuld naar schone lei.*
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2022, juli), *Actieplan Geldzorgen, armoede en schulden.*
- Lusse M. & Kassenberg, A. (2020). *Omgaan met armoede op scholen. Handreiking voor po en vo. Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen.*
- Lusse M. & Kassenberg, A. (2021). *Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein. Handreiking voor professionals. Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen.*
- Lusse, M., Kassenberg, A. & Kletter, P. (2021). *Omgaan met armoede in de jeugdgezondheid. Handreiking voor professionals in de geboorte- en jeugdgezondheidszorg. Hogeschool Rotterdam, Hanzehogeschool Groningen & NCJ.*
- Nationale Ombudsman (2022, april). *Zelfstandigen over de drempel: onderzoek naar de toegang tot gemeentelijke schuldhelpverlening.*
- Nationale Ombudsman (2022, oktober). *Onderzoeksrapport: Sociale minima in de knel.*
- Nationale Ombudsman (2022, juni). *Met te weinig genoeg nemen: onderzoek naar het niet benutten van inkomensvoorzieningen door ouderen in een financieel kwetsbare positie.*
- NVVK (2022, april). *Onderzoeksrapport meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief.*
- Out, M., Odekerken, M. & Stavenuiter, M. (2021, augustus). *Verskil maken in de schuldhelpverlening, een literatuurstudie naar de meerwaarde van ervaringsdeskundigheid.*
- Sociaal en Cultureel Planbureau (2023, februari). *Verhoging van minimumloon en bijstand als wondermiddel voor welvaart en welbevinden van de lage inkomensgroep?.*
- SER (2021, september). *Werken zonder armoede.*
- Vijlbrief, A. & van Mourik K. (2020). *Movisie, Wat werkt bij aanpak van armoede en schulden.*

*"WE WILLEN DAT
IEDEREEN
MEE KAN DOEN IN
DE MAATSCHAPPIJ"*

Adviesraad
Sociaal Domein Venray

Advies Aanpak van Armoede en Schulden 2024-2027

16-03-2023

Aan het College van B&W

Graag willen wij onze waardering uitspreken voor het gevolgde proces om te komen tot de nota 'aanpak armoede en schulden 2024-2027'. Wij zijn bij alle bijeenkomsten met belanghebbende partners en tevens bij een aantal bijeenkomsten op individuele basis betrokken geweest bij dit belangrijke thema. Zo konden wij tijdens het proces onze opmerkingen en informatie inbrengen. Wij hebben het gevoel, dat onze opmerkingen serieus werden genomen en meegenomen zijn in deze nota.

Positief vinden wij de aanhaking bij het traject 'versterken omgeving' en met name ook het brede perspectief op de aanpak van de problematiek, met meer de nadruk op welbevinden en gedrag (naar het concept van Positieve Gezondheid), waarbij tevens ook samenwerking met en tussen partners sterk wordt gestimuleerd. Vooral ook de relatie tussen armoede en gezondheid is inmiddels voldoende aangetoond. Tevens zal het traject 'verbetering Toegang' er voor moeten zorgen, dat onnodige bureaucratie wordt voorkomen en procedures worden vereenvoudigd en verkort. Vroegsignalering en vooral ook preventie zijn cruciaal van belang. Hoe eerder hulp geboden kan worden, hoe beter. Het voorkomt vaak nog grotere en problematischere schulden.

Positief vinden wij verder de verhoging van de inkomensgrens bij Stichting Leergeld en het meedoenbudget naar 130% en de automatische toekenning van inkomstentoeslag en het meedoenbudget, waarbij dat meedoenbudget tevens in bedrag verhoogd wordt. Dat zal zeker bijdragen aan de verbetering van de financiële situatie bij onze minima. Gewaakt zal daarbij wel moeten worden voor de zogenaamde 'armoedeval'.

Graag willen wij onze belangrijkste opmerkingen en aandachtspunten hier nog even aan u meegeven in de vorm van een eindadvies.

Wij adviseren u:

- Vooral te zorgen in de klantgesprekken voor een houding van 'wat hebt u nodig' in plaats van 'waar hebt u recht op'. Dat zorgt voor een totaal ander gevoel in het gesprek, waarbij de betreffende burger/klant het gevoel heeft

serieus te worden genomen en te worden vertrouwd. Het is vaak al erg genoeg om hulp te moeten vragen als men geconfronteerd wordt met problematische schulden.

- Te investeren in verdere en nog intensievere samenwerking met partners, zodat vroegtijdig gesignaleerd kan worden en de hulp snel en adequaat kan worden opgepakt. Het zou mooi zijn als problematische schulden zelfs zouden kunnen worden voorkomen door inzet van een adequaat en goed functionerend netwerk.
- Het klantgesprek zo laagdrempelig mogelijk te organiseren op een locatie, die voor de betreffende burger het beste past. Schaamte kan daarbij zeker een rol spelen.

Bij de evaluatie en herijking van ons huidige gemeentelijk armoedebelief is gebleken, dat u als gemeente op een goede manier bezig bent met de uitvoering van dit armoedebelief, maar dat er zeker nog een aantal verbeteringen en aanpassingen kunnen worden ingezet en nog stappen kunnen worden gezet. Deels heeft dit ook te maken met de huidige en recente actualiteit, waarbij vele onzekerheden op ons pad terecht zijn gekomen. Wij als Adviesraad hebben zeker de indruk, dat deze aanscherpingen en verbeteringen verwerkt zijn en geformuleerd zijn in de herijkte 'aanpak armoede en schulden 2024-2027'. Het komt nu aan op een adequate en voortvarende uitvoering, deels voortbordurend op de aanpak tot nu toe, maar vooral ook met een hernieuwde blik op de toekomst, een sterke omgeving en op nauwe samenwerking met en tussen partners. Wij zullen de ontwikkelingen uiteraard hierbij nauwlettend volgen. Wij wensen u veel succes bij de uitvoering!

Met vriendelijke groet,

Mede namens onze werkgroep,
Lei Heldens, voorzitter

Adviesraad Sociaal Domein Venray

t.a.v. de heer L. Heldens

Datum 28 maart 2023

Ons kenmerk

Pagina 1 van 2

Behandeld door Ilse Veugen

Datum uw brief 17 maart 2023

Uw kenmerk

Onderwerp Uw advies inzake Aanpak van armoede en schulden 2024-2027

Beste leden van de Adviesraad,

Op 17 maart 2023 hebben wij uw advies ontvangen met betrekking tot het beleidsplan Aanpak van armoede en schulden 2024-2027. Allereerst dank voor uw advies en goed om te lezen dat u zich kunt vinden in het nieuwe beleidsplan. Bij de totstandkoming van het beleidsplan is er diverse keren contact geweest met leden van de werkgroep Armoede binnen uw adviesraad. In uw advies geeft u nog enkele opmerkingen en aandachtspunten mee. Hieronder gaan we hier puntsgewijs op in:

- Binnen de bouwsteen Houding & Gedrag is als actie opgenomen dat we gaan werken aan de hand van de Omgekeerde Toets, behorend bij de Omgekeerde Verordening. Bij deze methode wordt door medewerkers gekeken naar wat nodig is om het beoogde effect te bereiken, wat de uitwerking is op de persoon, gezin en omgeving en of het besluit overeenkomt met de bedoeling van de wet. Dit in plaats van 'waar hebt u recht op' door te starten vanuit de specifieke wet- en regelgeving.
- De investering in samenwerking met partners heeft in de herijkte aanpak een plek gekregen door meerdere actiepunten, zoals de verschillende gespreksonderwerpen binnen het netwerk Armoede, gericht op onder meer de toegang tot en inhoudelijke ondersteuning vanuit de verschillende partners alsook preventieve activiteiten zoals bijv. voorlichting en trainingen. We zijn ervan overtuigd dat een goede samenwerking met en tussen partners een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van problemen.

- Een laagdrempelige toegang voor inwoners heeft onze aandacht en we zijn ons ervan bewust dat dit voor iedere inwoner anders kan zijn. Dit ervaren we op dit moment bijvoorbeeld bij de (inloop)sprekuren vanuit Schulddienstverlening. Waar sommige inwoners het prettig vinden om naar het spreekuur op het gemeentehuis te komen, zien we andere inwoners binnenlopen bij de spreken op locatie. We zullen hierin doorlopend moeten kijken en ervaren hoe we het klantgesprek zo laagdrempelig mogelijk kunnen organiseren.

In de bijlage treft u de definitieve versie van het beleidsplan aan dat wij aan de gemeenteraad zullen voorleggen. We bedanken u voor uw advies en spreken onze waardering uit voor de leden van uw Adviesraad die op een opbouwende wijze hebben meegedacht en actief betrokken zijn geweest bij het proces.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

L.A.M. Kompier

E.G.J. Voorn

Onderwerp

Aanpak van armoede en schulden 2024-2027

Datum

31 maart 2023

Berichtnummer

Pagina

1 van 1

Gemeente Venray samen met partners aan de slag tegen armoede

Alle inwoners van de gemeente Venray moeten mee kunnen doen in de maatschappij. Op het moment dat armoede of schulden dit meedoen belemmert, kan de inwoner rekenen op de gemeente én de partners waarmee de gemeente Venray samenwerkt. De komende jaren wil de gemeente deze samenwerking intensiveren om zo de dienstverlening aan de inwoner nog beter te maken. Daarnaast wil de gemeente enkele minimaregelingen aanpassen om meer inwoners te ondersteunen.

Het college van burgemeester en wethouders is op 28 maart 2023 akkoord gegaan met de Aanpak van armoede en schulden 2024-2027 en heeft daarmee ingestemd met enkele wijzigingen rondom de verschillende gemeentelijke minimaregelingen met terugwerkende kracht per 1 januari 2023. Het is aan de raad om het beleidsplan op 9 mei 2023 vast te stellen en daarmee de benodigde extra financiële middelen beschikbaar te stellen.

Verruiming minimaregelingen en automatische toekenning

De gemeente Venray wil het meedoen van inwoners blijven stimuleren en verhoogt daarom de inkomensgrens van stichting Leergeld Venray van 120% naar 130% als ook het meedoenbudget voor kinderen en volwassenen van 110% naar 130%. Dit betekent dat meer mensen in aanmerking komen voor deze regelingen. Bijstandsontvangers waarvan bekend is dat zij aan de voorwaarden voldoen, ontvangen daarnaast zowel de individuele inkomenstoeslag als het meedoenbudget voortaan automatisch. Daarmee hoeven deze inwoners geen aparte aanvraag meer in te dienen. De wijzigingen worden met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 doorgevoerd. Zodra de raad het beleidsplan heeft vastgesteld worden inwoners geïnformeerd over de wijzigingen.

Eén meedoenregeling en vereenvoudigde aanvraag- en behandelprocedures

Samen met netwerkpartners wil de gemeente Venray het meedoen nog toegankelijker maken voor inwoners door één regeling voor meedoen, sport en cultuur voor volwassenen en kinderen te ontwikkelen. Daarnaast gaan ze, samen met partners, kijken naar het vereenvoudigen van aanvraag- en behandelprocedures van verschillende regelingen.

Noot aan de redactie/Niet voor publicatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de persdesk van de gemeente Venray, tel: 06 – 18 29 62 82.

Onderwerp	Beleidsplan Evaluatie en herijking aanpak van armoede en schulden 2024-2027		
Zaaknummer	Z23000743	Steller	Ilse Veugen
		Team	Maatschappelijke Ontwikkeling
Raad datum	9 mei 2023	Teammanager	Chantal Strous
		Portefeuillehouder	Martin Leenders
Openbaarheid	Ja		
Ter advisering/kennisneming/bespreking	Ter bespreking		

Voorstel

1. Het beleidsplan Aanpak van armoede en schulden 2024-2027 als beschreven in hoofdstuk 4 van het beleidsplan (bijlage 1) vast te stellen.
2. Hiervoor vanaf 2024 een aanvullend budget van € 404.000 ter beschikking te stellen en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.

Inleiding

Op 17 december 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Beleidsplan De volgende stap in de aanpak van armoede 2020-2022. Dit huidige beleidsplan voor de aanpak van armoede en schulden is geëvalueerd. We hebben de aandachtspunten uit de evaluatie, huidige ontwikkelingen en inzichten meegenomen in onze voorgestelde aanpak van armoede en schulden 2024-2027. Het college stelt aan de gemeenteraad voor de herijkte aanpak van armoede en schulden vast te stellen en hiervoor vanaf 2024 een aanvullend budget van € 404.000 beschikbaar te stellen, om de doelen zoals geformuleerd in de herijking te kunnen behalen.

Beoogd resultaat

We willen inwoners met (problematische) schulden, in armoede en/of een laag inkomen zo goed mogelijk ondersteunen bij het meedoen in de samenleving.

Argumenten

1.1 We voldoen hiermee aan onze wettelijke verplichting om richting te geven aan de integrale schuldhulpverlening.

In artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is bepaald dat de gemeenteraad voor een periode van ten hoogste vier jaren een plan vaststelt waarin de hoofdzaken betreffende de integrale schuldhulpverlening en het voorkomen dat inwoners schulden aangaan, zijn vastgelegd. Met deze herijking geven we invulling aan deze wettelijke verplichting.

1.2 De herijkte beoogde effecten en doelstellingen doen recht aan de ontwikkelingen die we zien en waar we invloed op willen uitoefenen.

Per bouwsteen geven we in de bijgevoegde evaluatie een korte toelichting op de ontwikkelingen, behaalde resultaten en aandachtspunten voor de toekomst. Rekening houdende met deze aandachtspunten alsook huidige ontwikkelingen en inzichten zijn opnieuw de effecten van de verschillende bouwstenen geformuleerd:

- **Omgeving:** onze inwoners hebben toegang tot, inzicht in en ondersteuning bij het meedoen.
We stimuleren het gebruik van minimaregelingen en gaan niet-gebruik en onderbenutting tegen, we ontwikkelen één regeling voor meedoen, sport en cultuur voor volwassenen en kinderen en intensiveren de samenwerking met partners.
- **Vangnet:** onze inwoners met (problematische) schulden, een laag inkomen en/of in armoede hebben een vangnet.
Om meer inwoners met een laag inkomen te ondersteunen in het meedoen wijzigen we enkele minimaregelingen. We starten met ambtshalve toekenningen aan bijstandsklanten waarvan we weten dat ze in aanmerking komen voor de individuele inkomenstoeslag en het meedoenbudget, we verhogen de inkomensgrenzen van stichting Leergeld Venray en het meedoenbudget naar 130% en verhogen de hoogte van het meedoenbudget voor volwassenen van € 150 naar € 200. We zien dat deze wijzigingen een positief effect op de armoedeval hebben in verschillende gezinssituaties. Verder vereenvoudigen en digitaliseren we aanvraag- en behandelprocedures en schaffen we de eigen bijdrage budgetbeheer af.
- **Houding & gedrag:** onze uitvoerende medewerkers werken vanuit het perspectief van onze inwoner.

We werken aan de hand van de Omgekeerde Toets, behorend bij de Omgekeerde Verordening.

- Communicatie: onze inwoners zijn geïnformeerd over de mogelijke dienstverlening en ondersteuning daarbij.

We variëren in onze communicatie, mede afhankelijk van de specifieke doelgroep en betrekken hier ook netwerkpartners bij om meer inwoners te bereiken.

- Financiën: we zien een verschuiving van Vangnet naar Omgeving in de verhouding waarin het budget wordt besteed.

De verschuiving van de besteding van onze middelen van Vangnet naar Omgeving gaat door.

Per effect is in het beleidsplan verder aangegeven hoe we deze doelen denken te realiseren en welke indicatoren daarbij van belang zijn. Deze gaan we de komende jaren monitoren.

1.3 Dit voorstel draagt bij aan de toekomstvisie 2030 'Venray loopt voorop' en de kadernota Sociaal Domein.

Met dit voorstel wordt bijgedragen aan ambitie 1 van de toekomstvisie: in het Venray van 2030 zijn inwoners, hun netwerken, culturen en voorzieningen met elkaar verbonden, zodat iedereen kan meedoen. De kadernota sociaal domein heeft als belangrijkste bouwsteen het versterken van de omgeving van onze inwoners. Het investeren in het kunnen meedoen van zowel kinderen als volwassenen en het versterken van de samenwerking met partijen om ondersteuning te bieden aan inwoners draagt bij aan de toekomstvisie en de kadernota Sociaal Domein.

1.4 De Adviesraad Sociaal Domein onderschrijft de herijkte aanpak.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 17 maart 2023 een advies gebracht over het voorliggende beleidsplan. Dit advies treft u als bijlage 2 aan, evenals de reactie op het advies van het college (bijlage 3).

2.1 Het huidige armoede- en schuldenbudget is niet toereikend voor de financiële gevolgen van de structurele wijzigingen van de minimaregelingen.

De structurele wijzigingen van de minimaregelingen brengen naar verwachting vanaf 2024 ca. € 404.000,- aan extra bestedingen met zich mee. Dit is exclusief jaarlijkse indexatie. Hiervoor is het huidige armoede- en schuldenbudget niet toereikend.

2.2 Het nu ter beschikking stellen van de extra financiële middelen maakt het mogelijk om wijzigingen in 2023 door te voeren.

We willen waar mogelijk graag de wijzigingen in 2023 al doorvoeren, zodat we meer inwoners tijdens de huidige hoge inflatie tegemoet kunnen komen. Zonder de instemming van financiële dekking is het niet mogelijk om hier al uitvoering aan te geven en kunnen de wijzigingen pas op z'n vroegst per 1 januari 2025, na vaststelling van de begroting 2025, doorgevoerd worden.

Kanttekeningen en risico's

Actieplan Geldzorgen, armoede en schulden

Het Rijk heeft met het Actieplan Geldzorgen, armoede en schulden meer dan 40 maatregelen aangekondigd. Deze maatregelen lijken grotendeels goed aan te sluiten bij de richting in ons lokale armoedebeleid, maar de mogelijkheid bestaat dat het Rijk op sommige punten zal afwijken. Bij de

uitvoering van het lokale armoedebeleid houden we hier oog voor en zullen we per punt bekijken hoe wij hier als gemeente Venray mee omgaan.

Ambtshalve verstrekking meedoenbudget

Op dit moment dienen inwoners bij de aanvraag van het meedoenbudget aan te geven waarvoor zij het meedoenbudget inzetten. Bij de ambtshalve verstrekking aan bijstandsklanten bestaat het risico dat er inwoners het meedoenbudget ontvangen die dit budget niet wensen te ontvangen dan wel niet besteden aan 'meedoen'. Dit risico is eerder al erkend en heeft er mede toe geleid dat we een alternatief voor het meedoenbudget willen ontwikkelen. In het voorliggende herijkte beleid ondervangen we dit risico door hier rekening mee te houden bij de ontwikkeling van één meedoenregeling.

Financiële gevolgen minimaregelingen

De minimaregelingen kennen een open-einde karakter, wat betekent dat het budget het aantal aanvragen volgt. Er is geen budgetplafond. Met dit herijkte beleid wordt ingezet op vergroting van het bereik waardoor het aannemelijk is dat de kosten de komende jaren zullen stijgen. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van één meedoenregeling en toepassing van de Omgekeerde Toets op dit moment nog onbekend. Het aantal aanvragen wordt periodiek gemonitord, en indien het budget niet langer toereikend is wordt dit via de reguliere P&C-cyclus opgepakt.

Communicatie

Na de raadsbehandeling informeren we onze inwoners via een persbericht over de plannen voor de herijkte aanpak. Ook communiceren we via de gemeentelijke kanalen.

De partners worden meegenomen tijdens een netwerksessie op 16 mei 2023 alsook actief betrokken bij concrete acties.

Financiële gevolgen

Om de doelen zoals vastgelegd in de verschillende bouwstenen te behalen is het huidige beschikbare budget niet voldoende. Het onderstaande overzicht geeft een indicatie van het extra benodigde budget voor de komende jaren:

2023: € 313.000*

2024: € 404.000**

2025: € 414.000

2026: € 422.000

2027: € 430.000

2028: € 438.000

*er is rekening gehouden met de volgende wijzigingen met terugwerkende kracht per 1 januari

2023: automatische toekenning individuele inkomenstoelage en meedoenbudget aan bijstandsklanten en hun kinderen, verhoging van de inkomensgrenzen van stichting Leergeld Venray en het meedoenbudget voor volwassenen en kinderen.

**er is rekening gehouden met de volgende aanvullende wijziging vanaf 1 januari 2024: verhoging van het meedoenbudget voor volwassenen naar € 200.

De huidige ontwikkelingen laten zien dat er vanuit het Rijk aanvullende middelen beschikbaar komen voor:

- De uitvoering en verdere intensivering van Vroegsignalering
- Het verbeteren van de schuldhulpverlening aan zelfstandig ondernemers
- Het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Op dit moment is nog onbekend welke financiële middelen dit concreet voor de gemeente Venray zijn. Als deze middelen bekend zijn, zullen we via de reguliere P&C-cyclus bekijken in hoeverre de inzet van deze middelen noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het beleidsplan.

De voorgestelde wijzigingen van de minimaregelingen betekenen voor 2023 een aanvullende kostenpost van € 313.000, wat uit de resterende middelen voor de energietoeslag betaald kan worden. Dit wordt meegenomen bij de 1^e berap 2023 en betreft een budgettaire neutrale wijziging binnen de begroting. Voor 2024 en verder wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om extra financiële middelen ter beschikking te stellen en deze ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.

Vervolgtraject besluitvorming

Om de doelen uit deze nota te behalen moeten verschillende regelgeving, zoals de verordening en beleidsregels, worden aangepast. Hiervoor wordt een apart besluitvormingstraject voor gevolgd.

Evaluatie

In samenwerking met onze partners zetten we de uitvoering voort en maken afspraken over nieuwe beleidsonderdelen. De voortgang wordt gevolgd aan de hand van de monitoring van de indicatoren.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd middels de raadsmonitor Sociaal Domein. Als ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, wordt de gemeenteraad tussentijds op de hoogte gehouden.

Bijlagen

1. Beleidsplan Aanpak van armoede en schulden 2024-2027
2. Advies Adviesraad Sociaal Domein
3. Reactie op advies Adviesraad Sociaal Domein
4. Raadsbesluit

Naslagwerk

Beleidsplan De volgende stap in de aanpak van armoede 2020-2022.

Onderwerp

Evaluatie en herijking armoede- en schuldenbeleid

Datum 9 mei 2023

Pagina 1 van 1

De raad van Venray,

gelezen het advies van B en W,

gelezen het advies van de commissie,

besluit:

1. Het beleidsplan Aanpak van armoede en schulden 2024-2027 als beschreven in hoofdstuk 4 van het beleidsplan (bijlage 1) vast te stellen.
2. Vanaf 2024 een aanvullend budget van € 404.000 ter beschikking te stellen hiervoor en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 mei 2023,

De voorzitter,

De griffier,

L.A.M. Kompier

S.A. Boere